

NEVTEPENÓ
POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

Zmozsna Goszpa Vogrszka.

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT

Reditel: BASSA IVAN plebános vu Bogojni.

Vszebina.

[bi]: Miloscse szí púna	297
Szlepecz: Zidanje Szobocske Cérkve	301
Lenarsich: Kak sze moli szv. rozsnivenec	324
Pó A. Obl.: Krscsanszka mati	329
R. I.: Szv. mesa za mrtve	335
Klekl Jozsef: Ka je III. Réd?	337
Disc.: Lepota preszv. Szreá	340
P.: Oszkrunjávec szv. krizsa	344
D.: Isztina je	347
P.: Velki interes	348

Drobis. — Glászi.

**Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo
sznopiesov, naj mi naznani! Vsza píszma k
meni, vu stamparijo nikaj!**

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos
vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj
onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki
meszec.**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi
pláعاتi, kak vszako leto, tak i letosz lehko
po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo
meli, naednok pláعاتajo!**

**Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.**

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZECSÉN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN
PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Miloscse szi puna.

Ne je niksa poszebno csüdo, csi sze sto vu Bogi vüpa ino njemi szrcsno szlüzsi, kda ga Bog zevszema blagoszlovi. Velko delo je pa sze vüpati vu Bogi, szebe na njegovo szvéto volo ni háti te, kda sze csarni oblácie razpresztirajo ober nase

gláve. Ki vu nevolaj tüdi sztálno vüpanje má vu Bogi, on ztem pokázse, ka je njegova vera zsiva ino ka zná kak sze more Nájvisesnjeni podvrzsti.

Ki sze náime sztálno vüpa, ztem pokázse, ka vörje Bogá i njegovo neszkoncsano modroszt, pa záto rávno csi na csloveka kaj posle, zná dobro, zakaj to dela, on verje, ka je Bog zmoszen pa njemi rávno záto zná, ka je Bog dobrotiven pa njemi za toga volo scsé vsze nase nevole nám na dobro obrnoti. Z toga vidimo, ka je takse vüpanje hvále vredno, ár je Goszpodnomi Bogi na velko diko.

Bl. D. Marija je nájlepsa példa toga vüpanja, ár je szvoje postenjë i dobro imé tüdi pripravna bila zgübiti, csi bi bozsa szv. vola tak stela.

Tjedni, meszeci szo zse minoli od pohájanja Ozsé-
bete pa je szv. Jozsef zse zadoszta mogeo v pamet vzéti njéni sztális. Kak szí je znao razlozsiti? On jo je vszako-
jacski ne razzalo z niksím szumnenjom, ne je dvojio vu njénoj neduzsnoszti, da je pa celo delo zarazmeti li ne mogeo, szí je premislávao, kak bi jo mogeo szkrivoma odposzlati. Pa je bl. D. Maria, znajocsa i vidivsa Jozsefovo premislávanje, ne nemirovna grátala, nego je mirno ino z vüpanjom nihála szvoje delo na Bogá.

Kak lepo delo je to! Kak velicsanszko vüpanje, kak imenitna podánoszt vu Bozso szv. volo!

Ka pa jesz delam, kak sze oponásam, csi kde szumnijo na mené, csi me kaksa neszreca doszégne?

Takse vüpanje je tem bole povolno Bogi pa tem vékso diko njemi szprávi, kem véksa je neszreca, vu steroj to vüpanje sztoji.

Bog je vido premislávanje bl. Divice ino szv. Jozsefa pa je angela poszlae z nebész, ki je szv. Jozsefi razodeo szkrivnoszt. Pa je Jozsefovo premislávanje minolo, kak csi bi je vöter tá pihno: zdaj je zacsno zaisztino razmeti velko vizzokoszt ino dike popunoszt düse Marijine.

Glej, ka je vredno pred Bogom vüpanje ino bogavna podánoszt vernoga szrcá. Taksemi vüpanji je vcsinjeno obecsánje bozse; rosza nebész, obilnoszt polá, jezero blagoszlovov zdaj vu bodocsnoszti ino dobrote vekivecsnoszti.

„Ki sze na mrtelno roko opira, de kak bor vu püscsávi. Vu prepecsenoj okolici bode sztanüvao vu püszkini.“ (Jer. 17,5.)

„Ki sze na goszpodna opira, komi je Bog njegovo vüpanje, de kak na breg vodé poszajeno drevo, sze ne boji od prihoda vrocšine, lisztje njemi zeléno osztáne, szü sava ga ne sztrási pa ne henja száda roviti“. (Jer. 17,8.)

Vsza, vsza, stera szo okoli nász, nasz na vüpanje zbüdjavajo: Dobrota bozsa, njegova oblászt, obecsánja, modroszt, vernoszt, njegovo znáuje nasih potrebsin; nasa szlaboszt, vszakdenésnja szkusnja, ka je cslovek szám ob szebi nevolen ino ka je szvet neveren. Vsze to nasz more na vüpanje k Bogi zbüdjávati.

Záto sze obrni z vüpanjom k Bogi, vu njegovom szprevidenji ne szmes dvojití, kaksa stécs brudkoszt te doszégne.

Tozsis sze, ka ti Bog vu potrebsinaj ne pride na pomocs? On pa komaj csáka, ka bi sze ti pred njim z popunim vüpanjom na kolena vrgao, naj bi te poszlüh-noti mogeo.

Tvoj jocsa vreden sztális je poznámi njemi; da pa csi szí ga ne poguesis z njim z vüpanjom, sze tak naprávi, kak csi ne bi znao od njega.

K csemi ti je nezadovolno v zsaloszt sze püsztiti, „kak csi ne bi bilo Boga vu Izraeli?“ (4 kor. 11,6.)

Skoda, ka szí vnogi telko glavé terejo, sze tozsijo, szem-tam lovijo za tolázšbov, kda bi njim došlo edno szamérno csütenje vüpanja vu szebi pobüditi pa bi njim zadoszta bilo, ka bi znova pokoj i mir sztopo vu szrca njihova. Vu nevolaj, vu dvojnosszti, vu zsaloszti vszakož sze zgledni okoli ino z vüpanjom iscsi pomocs ino proszi

tanács; nego prvo i szleanje závitje ti naj goszpodin Bog bude.

Lüdje ti szamo na telci morejo, znájo ino scsejo pomocsti, na kelko njim Bog to dá.

Vüpanje vu Bogi, nali je ne prevzetno, nemre nikdár prevelko biti.

Kak szlab je cslovek szám vu szebi, tak mocsen gráta vu Bogi, csi sze vu njem vüpa.

Neprilika, stera ti je zdrávje vzéla, je ne vzéla Onoga mocs, ki je zdrávje tebi mogocsi nazájdati.

Szmrt ti je zná biti odneszla podporo na zemli, liki On je osztao, ki ti je njo prle dao ino jo je ravnao vu vszem, vu kom ti je na dobro szlüzсила.

Csi szí zaisztino premiszlino, nam je ne mogocse ne szpoznati, ka bozse obrambé szamo te ne csütimo, kda szmo sze z nasov málovernosztjov nevredne vcsinoli na njo.

(bi.)

Predgovor cerkvenoga zidanja.

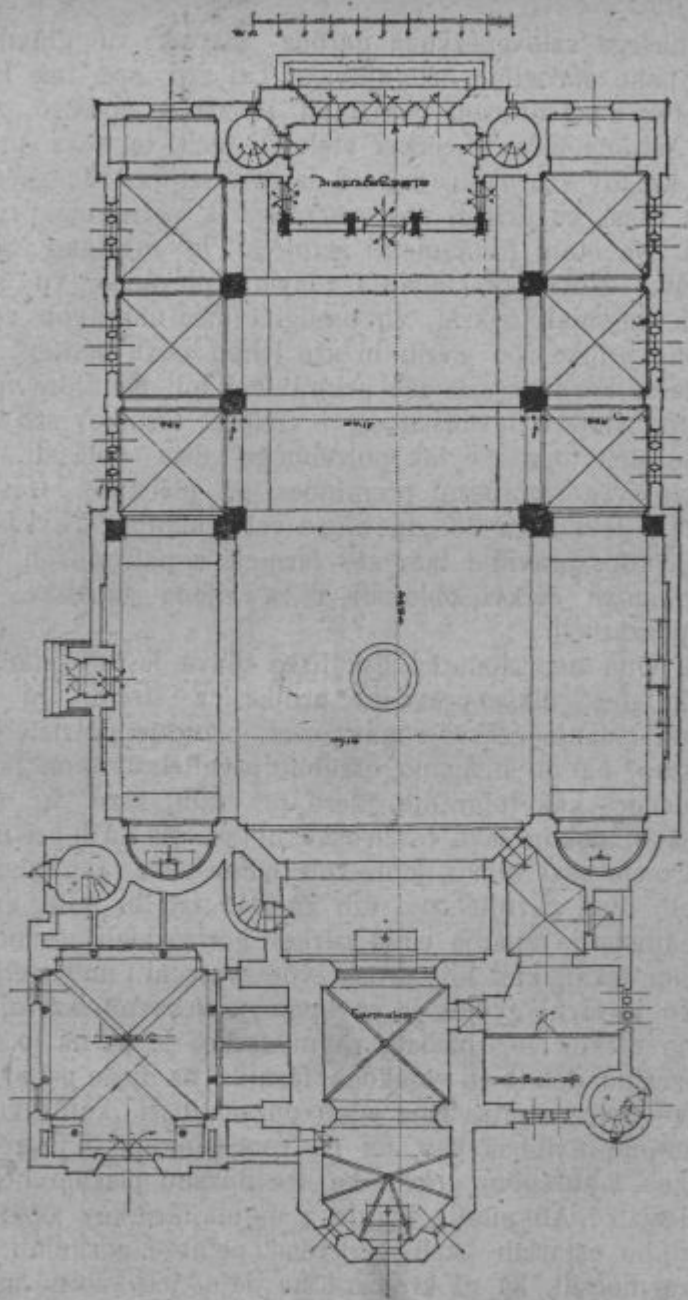
Zgodovine zidanja szobocske cérkvi na vecs let nazájszégnejo. Zse pred vnogimi letami szo vszi szobocski fárnícjé ednáko zselo meli, naj bi sze nájmre mogli vcsakati nove cérkvi. I kelko vrelíh i pobožsnih dšs je preminolo, ki bi radi vidili novo céркеv i ne szo sze vcsakali etoga szlavnoga dnéva, gda vu szobocsko fárho céркеv znova notrisztopi zsvi Jezus, gda sze na oltárah znova vuzsgéjo szvecse i zglászijo orgole i zvonovje. Eto je on dén, steroga nam je na veszélje pripravo Goszpod po tak dugoj zsalosztí i zapšs-csenosztí. Csi szmo sze jokali, gda szmo szlobod jemáli od sztáre cérkvi, csi szo nasz szkuzé pobile vidívsí vu podrtnah naso szv. matercéркеv: te sze nam od radosztí i veszélja dnesz túdi lehko ocsi roszijo, gda szmo po tak velkih tršdavah i áldovah vkšpprisli i z poszve-csšvanjon korono polozsili na to tak velko, tak szvéto delo. —

Zse vu vremeni Hšll Ferenc prépost-plebánosa szo fárnícje prisziljávali, nagucsávali szvojega dšhovnika, naj bí kak voj napresztopili i v Szoboti eduo novo fárho céркеv goriszpovali. Ali 80 letni sztarec szo dobro znali zmécsavo i tezsávo taksega dela, szo sze ne podáli vu tak velko szkrb. Fárnícje túdi postšvajocsi njuvo sztarosztšo njih z recsmi nancs doszta ne primárjali na to delo. Vu

vremeni Gáspár plébánosa szo szi fárnícje doszta gucsali od potrebe nove cérkvi celo po velkih szvétkah, gda je vu velkoj szteszki niscse ne mogeo opraviti dosztojno szvojo pobožnoszt. Szledi szo szi zse fárnícje ne szamo med szebom gucsali od potrebe vékse cérkvi nego vu szobocski novinah je tüdi edno trikrát popisvani bio zsalosztent sztális i zapüscsehoszt nase fárne cérkvi. Vsze eto je nagnolo Gáspár plebanosa ino szo vküpzézvali fární gyü-lés, gde szo dokoncsali, ka kak náj prvlé z sztroskami fárníkov i patronusa edno szobocskoj velkoj fari dosztojno cérkev dájo gorizozidati. Ali szklep fárnoga gyülesa je escse nancs ne bio potrdjeni od visesnje cerkvene oblászti, zse je priseo nepriátel cslovek po iméni dr. Khál Elek fiskális i razkolnistvo je napravo govorécsi, ka je szan patronus duzsen z szvojimi sztroskami cérkev gorizozidati i ka nega nikse pravdene prilike, z sterov bi sze mogli cerkveni sztroski notrizterjati. Kelko recsi, telko lázsi sztoji vu taksem gucsi! Ali szlabe pámeti csloveki vühan szo sze lepo glászile, ár szo ga stele mentüvati od plac-sila, od steroga za bozso diko szkopi cslovek nika nes-cse csüti.

Glédajmo szamo té fiskáliske lazsi. 1. Patronus je duzsen cérkev goriposztaviti. Ali právda to právi szamo te csi sze sztára poderé, pa te takso kaksa sze njemi vidi. Fárnícje te nemajo jussa szoditi kak velka, kak lepa bi bila nova cérkev, csi je patronus szkopi, z málimi sztroskami fárníkan edno jimlo lehko dá goriposztaviti, rezi törma, rezi vsze lepote za cérkev, fárnícje k tomi nikse recsi nemajo, nego szamo to duzsnoszt, ka bi vszo dob-rovözracsunano foringo i peske delavce vöposztavili vu dosztojnom vremeni, ár sze ovacsi njim na njihove sztroske gorizraacsunajo i z pravdenim tálon notriszterjajo. Tak veli právda.

Kak je pa pri nasz sztalo to delo? Mi szmo meli edno málo ali mocsno zozidno cérkev, stero szo zse szto let ne olepsávali, ár szo szi vszigdár to miszlili ka sze naszkori more nova cérkev zidati. Fárnícje szo szi vszig-dár od edne lepe presztorne cérkvi premislávali, patronus pa gda szmo njim njuvo duzsnoszt naprejprineszli, szo to pravili, ka oni z pravdenim tálon zadosztavcsinjo, csi sztáro cérkev z vret velkih dvér sztáre cérkvi podugsajo.

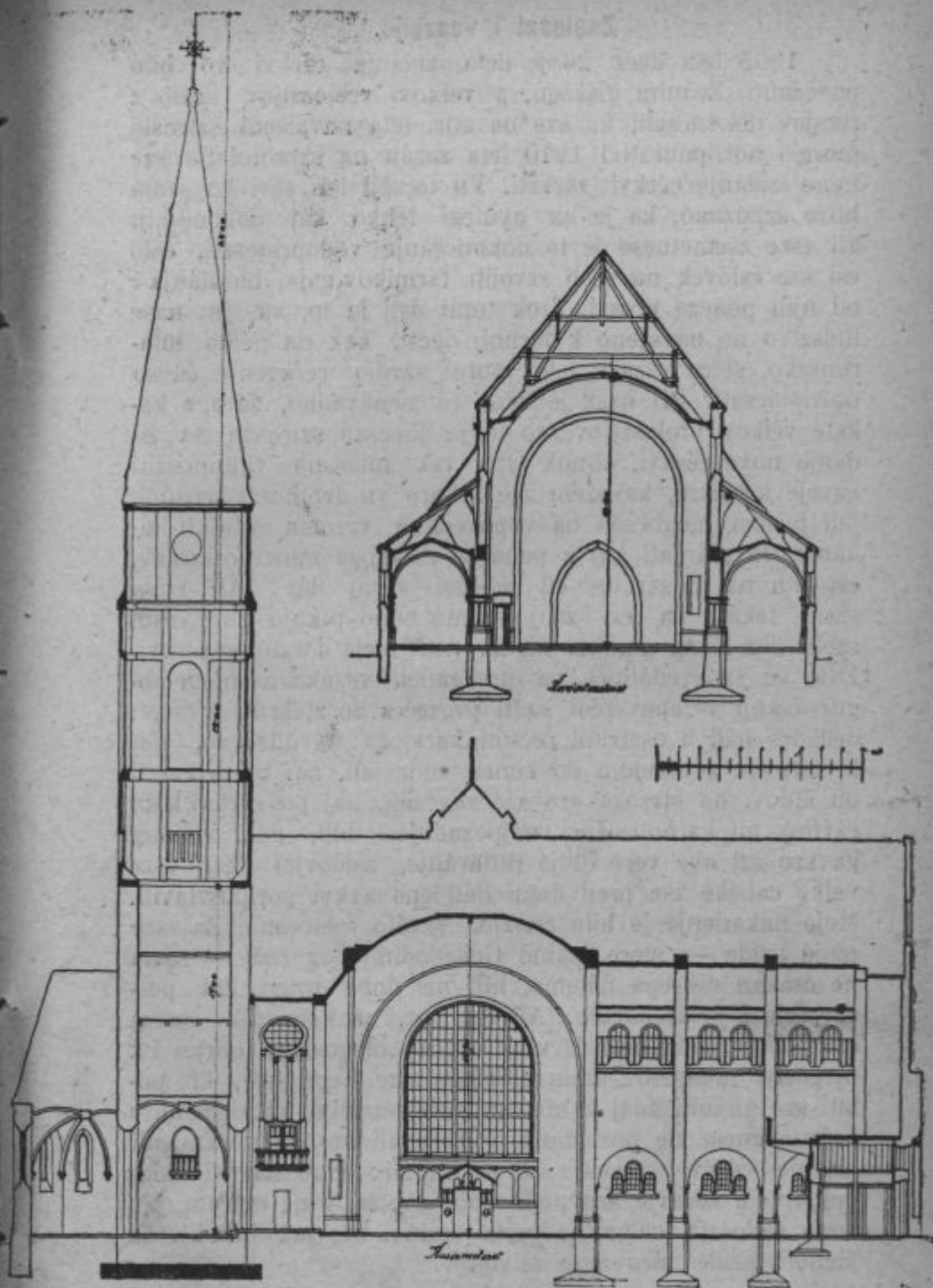

Fundamentální risz szobocské cirkvi.

Takse delo pa nebi bilo bozsoj diki dosztojno i szobocskín Fáznikom nebi szlúzsilo na postenjé, ár bi ona dostúkana i zakrpana zidina na duga leta szkoposzt i nemár-

noszt nasega szlovenszkoga národa rávnok vu glávnom vársi nase okrogline oznanjúvala. Csi szo sze tak Fárnicje steli z patronuson porazmeti i szvojo gorécso zselenje, nájime zidanje cérkvi vteloviti steli, te ne z pravdenov knjigov vu rokáh, nego z darovitosztjov i lúbéznosztjov do Bogá vu szrcáh szo sze mogli k patronusi priblizsávati. Na etom fundamenti sztojécsi je razlagao Szlepecz bivsi szobocski kaplan i zdajsnji plévános vu szabocskih novinah trikrát, vu predgi i med lüdsztvon vecskrát one prilike, po sterih bi sze lehko nova cérkev gorizozidala. Fárnicje szo zse pripravleni bili na áldov. patronus pa vidivsi navdúsenoszt i vreloszt fárnikov szo tüdi dale ne steli toga zse tak potrebnoga dela odlásati. Na vsze krájov gorioproseni preminocsi g. plébános Gáspár szo 1905 leta decz 26. dnéva za volo zidanja cérkvi fárni gyüles vküpszpravili i tam szo fárnicje z patronuson vrét zidanje nove cérkvi oblocsili i za njéne sztroske sze tekáj poszkrbeli.

2. Ona nepriátelszka fiskáliska gláva je tak modrúvala, ka nega nikse pravdene prilike, z sterimi bi sze lelko na zidanje cérkvi vönavrzseni peinezje notrizterjali. Isztinszko, ka mi nemamo oszebno ravnitelsztvo na fárno delo gledocs kak lütaránje, stero pri njih vsze to delo szpunjáva, dokoncsáva i sztroske notrizterja. Ali pri nasz szo fárnicje vszi tüdi z dobre vole edno takse ravnitelsztvo odébrali, tomi ravnitelsztvi szo goridáli naj bi poleg szvojega nájbolsega znánja edno cérkev gorizozidali osznovili szo njim tekaj, kak bi sztroski vörazvrzseni i notrizterjani bili. To je fárni gyüles je zavüpaó na to ravnitelsztvo, naj bi edno cérkev gorizozidali, ravnitelsztvo je pa na to delo szloboscino dobilo od vszakoga fárnika na njega padajoese sztroske notrizterjati. Toje eden duzszen liszt kontraktus: vi nam naprávite cérkev, mi pa vam dámo na to potrebne sztroske. I sto bi to pravo, ka sze duzsno piszmo nemre notrizterjati? Ali pitajte szamo z mojnih fárnikov one, ki szo szi po ostariah steli cerkvene peineze goritalati, ki szo sze mocsili, ka ni krajcara ne dájo, jeli szo ne mogli plácsati vsze, ka je na njé navrzseno bilo? Sto je ne steo dati z dobre vole ono, na koj sze je zavézaó, on je dao z hüdin.

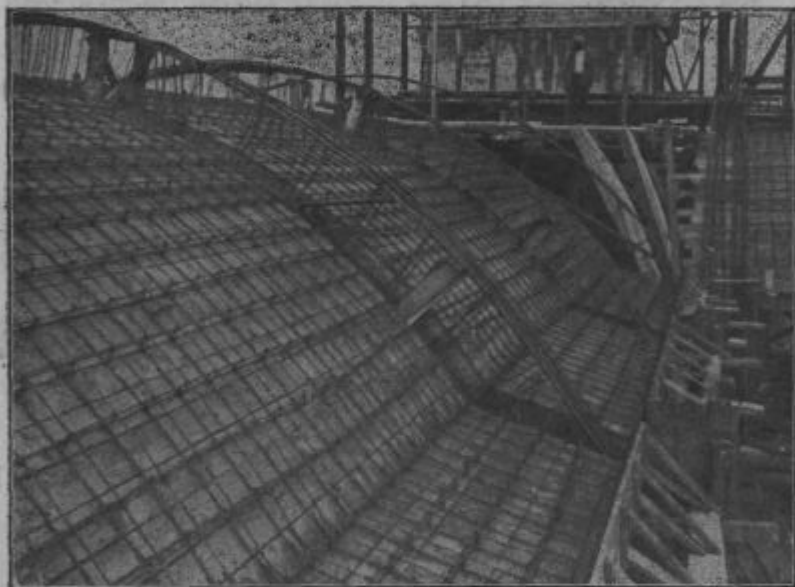

Prerjez szobocske c rkv i.

Zsaloszt i veszeljé.

1905 leta decz 26 je delo zidanja cérkvi vö bilo povedano. Zednim glászon, z velkov vrelosztjov szmo z recsjov dokoncsali, ka sze na stiri leta navrzseni sztroski morejo notripobрати i 1910 leta zarán na szprotoletje sze more zidanje cérkvi zácsati. Vu tecsáji teh stiri let szam hitro szpoznao, ka je na gyülesi lehko kaj dokoncsati, ali vsze zsemetnese je to dokoncsanje vödoprineszti, celo csi sze cslovek na zseb szvojih fármikov gája, naszlánja i od njih peneze proszi. Zrok tomi deli je to, ka je nase lüdsztvo ne navajeno k fárnój dácsi, kak na példo lütaranszko, stero vszako leto more szvojo cerkveno dácsó notriplácsati. Pri nasz je vsze to nenávadno, záto z kákté velkov vrelosztjov szo lüdjé obecsali sztroske na zidanje nove cérkvi, dönok szo tak mlácsno vküpnoszili szvoje krajcare, ka szem zse szkoro vu dvojnoszt szpadno jeli bodem mogocsen na vöpovedano vremen zácsati zidanje. Ja plácsati kaj z penezmi vszakoga zsmetno sztáne, csi glih na nájszvetesi cil polozsi szvoj dár! Ali znao szem tekáj, ka csi zdaj szamo edno piknjo popüsztim szobocska fárna gmájna nigdár nede mela dosztójne cérkvi. Záto vu szpovedálnici, na predganci, vszakdanésnjem pogucsávanji vszepovszédi szan prozsécs dosztakrát jocsécs, drügocs páli z osztrimi recsmi kárajocs navdüsávao, naj bi fárnije z memom do konca vödrrszali, naj bi prineszli on áldov, na steroga szo sze zavézali, naj pri cérkvi nebi rávnok mi katholicsánci nájpozadnjési bili, gda vidimo, ka szo szí ove vere lüdjé (lütaránje, zsidovje) rezi vsze velke cabéke zse pred nami dáli lepe cerkvi goriposztaviti. Moje nakanenje je bilo csiszto, szvéto i mocsno. Za vsze moje trüde — stere szamo Goszpodin Bog zná — szem ne csakao niksega nájema, niti ne dobo drügo, kak potvárjanje i preklénsztvo. Ali on Bog, za koga diko szem sze jedino kebzüvao je vsza eta na blagoszlov obrno i z njegovov miloscsov szem obládao vsze nepriátele, ki po-biti sze znábiti zdaj z menem vrét vezszejó, ka szem njire prázne gucse ne poszlühno. Przadevali szo mi doszta, ali zidanje cérkvi sztaviti szo ne mogli; edno szo doszég-noli. moje zdrávje szo podkopali, ali za to ne máram, jaz szem zadoszta zsivo, zadoszta vcsino, naj má on ki za menom pride mirovnese zsvlenje.

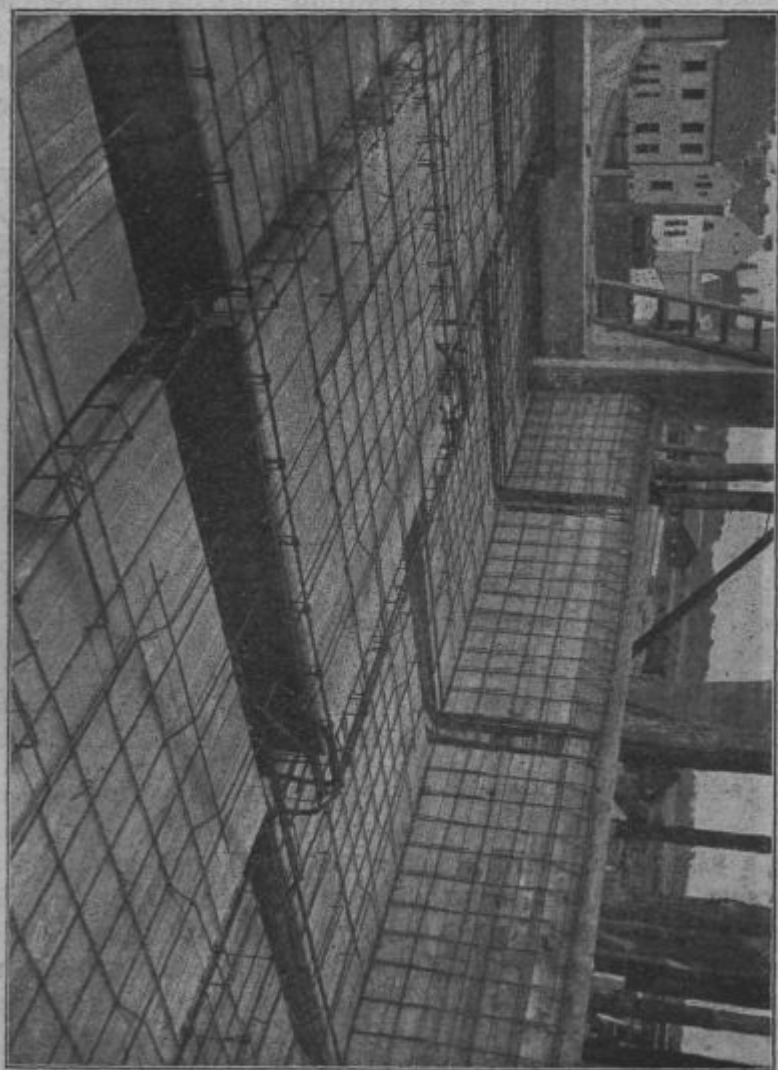
Veszaszi vu zacsétki, gda je zse vszo delo jedino na moje rame bilo polozseno, je priseo nepriátel cslovek ino je med csiszto psenico poszejao kokol. Poreberili szo zse nisterni fárniki ino szo zácsali proti zidanji cérkvi gucsati. Edni szo pravili, naj zida patronus (tak da nebi bole nam kak grofi trbelo cérkev, oni tak májo vu grádi szvojo kapelo) drügi szo pravili, ka teccász ni krajcara ne dam, kak gda mo zse vido, ka do zácsali zidati, trétji sze je

Narejeno zselezo za beton pri velkih dverah szobocske cérkvi.

pa szlino, ka on ni krajcara nedá, ráj nyegova cela obcsina vu drügo faro sztopi, strti szí pa steo zse vküpdáne peineze gorítálati vu ostariji. Pa csüdnovito ne szíromácje, nego glavácsje szo tak vrelí proti cérkvi, ka szo mí nisterno vesznic szplóh gorizmotíli. Razmetati kaj je vszigdár lezsejse, kak pa kaj napraviti, celo csi sze more cslovek vu tom deli na celo faro, na bozsne fárnike rávnok tak kak na dobre naszlánjati. Igda szo vsze té recsi vu moja vüha prisle, te je zse szkoro keszno bilo, ár je k zidanji zse vnogo lüdi volo zgübilo. Nepriátel cslovek je poszejao kokol i szkoro bi zadávo csiszto psenico. To szem zse ne szmeo dúzse rezi vsze recsi glédati, nepriátelszke recsi

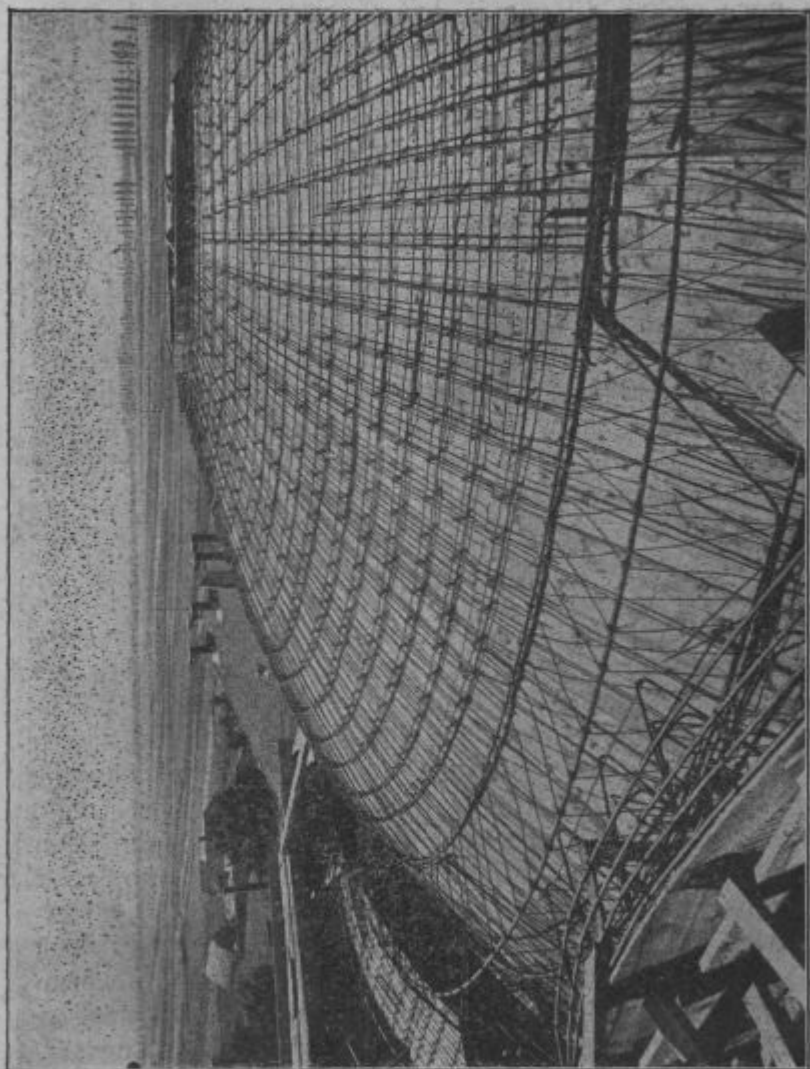
szem mogeo na nikoj szpraviti, vszepovszédi verosztúvati, nepriátele vöpozvediti, njuvomi gucsi proti sztanoti. Nepriátele szem zsmetno ali dñnok vöpozvedo, ár szo pred mojimi ocsmi szlugi ponizni bili i szamo za mojim hrbton

Korus z zselznoga betona vu szoboskoj cirkvi

szo torili kokol. Znao bi njuva iména pred vász posztaviti, ali vu etom obsinszkon fárnóm veszélji, nescsem z njimi ete pobozsen liszt oszkruniti. Csi szo meli mocs, ka szo eto szvéto delo steli razmetati, naj májo tekáj dñsnoveszt

sze od toga greha ocsisztiti. Jeli nebi bogse bilo bogati
proszéce recsi vasega dühovnika i njemi poleg mogocs-
noszti pomágati, i zdaj nebi motila edna britka kapla
tozséce dúsnevezsti vase veszelje?!

Z zseleza narejena kupolja vu szobocskoj cérkvi.

Med vnogimi neprilikami, stere szo mené vu tom
deli doszégnole, szem meo túdi veszeljé ár szo sze znajsl
pobozsni fárnice, ki szo ober szvoje moci doszta dáli
na cérkev. Vu velkoj zsaloszti odsztávleni, na szébe ni-

háni, szem veszélo poszlúsaó one trostajocse recsi, z sterimi szo odbili mojo zsaloszt i novo mocs vlejali vu moje zse dosztakrát dvojlivo szrcé, szkuzé szo me pobile, gda je priseo kaksi sztarec k meni i dolpolozsivsi szvoj dár je pravo: moje nájvékse veszélje bi bilo, da bi sze vcsakao nove cérkvi, ali gda je kaksa szziromaska sztárica z robca vöpbérala vküpprisparane krajcare, stere szí je poderi hodécsa szprávilá, ali pa od szvojih vüsztt odtrgnola. Za velko prestimam áldov z vszakojacskov dácsöv obtersenoga kmeta, i za velko gorivzemem dobrovolen dár nevolnoga szziromáka. Dokecs de eta céckeév gorisztála i vu njoj sze molitvi i bozsa szlúzsba oprávlála, naj sze levle z njé na vász zshivocse i preminocse, na celi vas prihoden odvejteé obilna rosza bozse miloscse, naj vam poorné Bog obilno vsze one trüde i dáre, stere szte na diko hizse bozse obrnoli, naj vam dá Bog zdrávje, veszeljé, na delo blagoszlov, za düso pa miloscso, naj bi vam, ki szte bozsemi Iméni lepo meszto pripravili, bi vam Bog pri szebi tüdi escse lepse prebiyaliscse pripravo „Dobrovolnoga darovnika lübi Goszpod.“

Nova cérkev.

Nova cérkev sztoji na meszti sztáre cérkvi, z stere je szamo z kamna podignjeni tören i duplisko szvetiscse* osztanolo. Sztári tören je odszpodi na fundamenti podzidani z zseleznim betonon, naj bi lehko noszo zsmécsavo novoga na 60 metrov povzdignjenoga törma. Podzidávanje novoga törma je bilo celoga zidanja nájnevarnese delo, ár szmo pod na 17 metrov dolznoseni tören mogli eden 8·40×8·00 m. dugi i siroki pa 70 %_m. debeli poplat z zseleznoga betona djáti, stere z betonon obite 40 metercent vágajocse zselezne stange zdaj zse lehko noszijo na njih vizécso zmécsavo. Pri podzidanji nájbole nevarno je bilo delo pri szeverno záhodnom kükli, steroga szo zemelszke vretine zse szplóh podglobale. I csi to nevarscino escse nebi dugo v pamet vzéli, za nisterna leta, gda bi sze vretine vizzoko zdignole, bi sze lehko velka neszreca zgodila. Na sztári 17^m/ vizzoki tören je escse na 19 metrov vizzoko zselezen beton priseo i odzgorah

* Szvetiscse je ono cerkveno meszto, gde vélki oltár sztoji.

je z zseleznoga betoga zakrivalon dokoncsani, z steroga sze edne mále dveri odpérajó vu 24^m/ viszoko gombo.

Sztáro sakristijo szmo razdérati ne szmeli, ár szo na

Feub z zseleznoga betona vu szobocskoj éérkvi.

njé sztenah sztárodávni kepi (fresko) stere na nikoj szpravití orszaeska právda poleg kastige prepovedáva.

Sztára sakristija i prvese szvetiscse navkűp zdaj bode za vélkin oltáron edna kapelica za bozsi grob i za krsztni sztűdenec. Namenimo tekáj vu to kapelo edeu oltár posz-

taviti, gda mo na to sztroske meli. Odzvüna je kapela kre obedvákrája obdána zidonov: kre jüznoga krája grof Szápárijova kripta i oratorium**, kre szevernoga krája pa odszpodí dupliska sakristia, odzgorah pa oratorium rakisanszskoga grofa. Lepse i prilicsneje bi bilo toti, csi bi sakristia na jüznom kráji sztála, ali gda szo grof Szápáry na té kráj szvojo kripto steli posztaviti, mocsno volo i prosnjo patrona szmo zavrzsti ne mogli z tém menje, ár szo oni na zidanje vise 60,000 koron dáli.

Za lüdsztvo je edna preczna ládja*** i vu duzsini eden szrednja visisa i kre obedvojega krája eden eden sztránszki hajov naprávleni. Hajovi sze kre vszakoga krája na tri tri sztebre podpirajo, steri vu globocsini fundamenta z edne betonszke gnezde ednáko vöidocsi szrednjega hajova 13·5^m/ vizzoki feub szplóh okoli osepijo, na zvünesnjem kráji pa kak kakse drzsalo vöszégnejo i sztreho sztránszkih hajovov noszijo. Tak zid szkoro nikso velko zmécsavo ne noszi záto i za volo sparlivoszti szmo ténsze sztené zidali. Duzsina cele cérkvi je 45^m/, vizzina od vrha do szrtéla 19·5^m/, siroka pa pri precsnih hajovah 22·5^m/, sztránszki hajovi sze naprej okrozsno zapréjo, vu stero meszto szo oltárje prszv. Szreca Jezusa i Marie poszjávljeni. Kre szevernoga i jüznoga krája precsnoga hajova te na vszakom kráji edno vélko okno, vu stere sze szledi, gda bodemo prilicsni pri penezah, lepo namálane glazsojne notrivrezsejo, stere lepoto-cérkvi prevecs pozdignejo. Ober vélkoga oltára z vizzine dve okroglivi okni szvetloszt dávata.

Okorus je presztoren szplóh z zseleznoga betrna naprávleni. Prednja vélka vráta troje dveri májo, stere sze vu eden lepo vönarejeni preklet odpérajó, z toga prekleta pálig po trojih dverah lehko vu cérkev sztopimo.

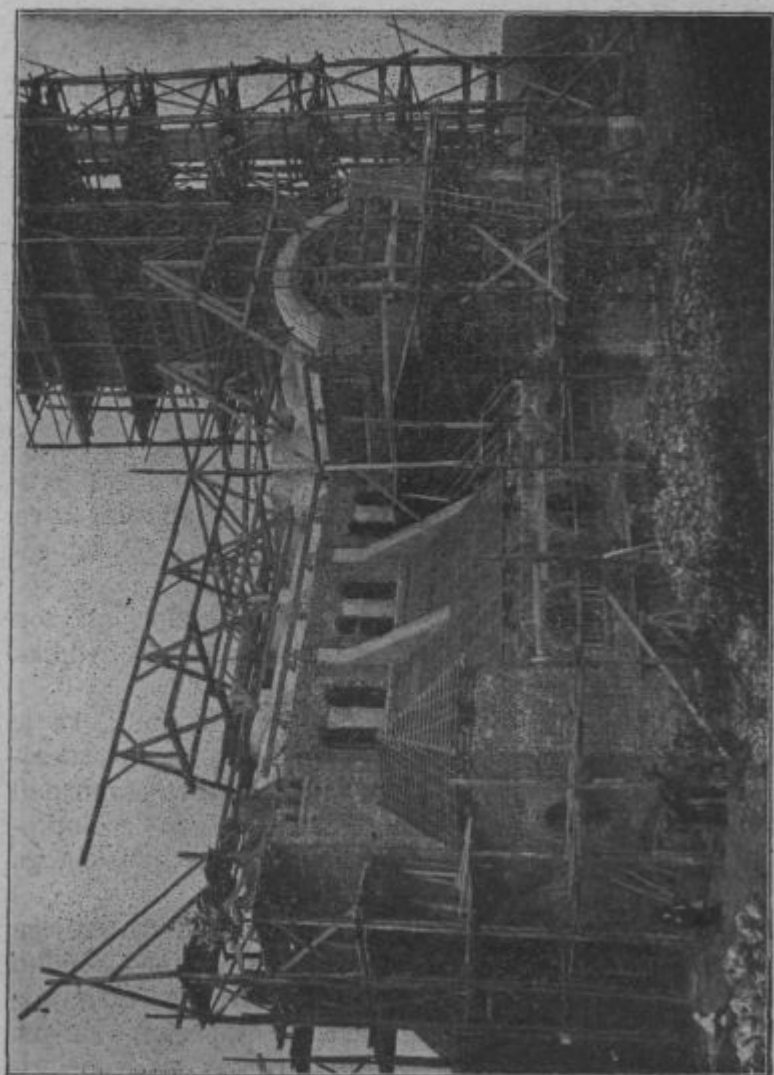
Cérkev je odzvüna ne cifraszta, nego proszta záto sze prosztomi lüdsztvi na prvi pogléd vcsaszi ne dopádne, ali vucseni lüdjé, ki szo zse doszta vidili po szveti, sze csüdivajo ober njéne proszta i dñnok dopadlive lepote.

Cifraszto delo szmo ne steli na cérkev vesziti, záto ár to doszta popravka nüca i doszta tekáj kosta. Mi szmo

** Oratorium edno poszeбно meszto, gde patron, ali pa kaksí plemenitás bozso szlüzso poszlúhsa.

*** Ládja je ono meszto vu cérkvi, gde lüdsztvo sztoji.

pa malo sztroskov meli na to velko delo i z tém szmo poleg nájbolse mogocsnoszti edno presztorno i dobro gorzozidano cérkev steli goriposztafviti, stera nede vszako leto popravek nūcala.

Goriposztafvlanje rušta pri szobocskoj cęrkvi.

Mero razrūsene sztäre cęrkvi tūdi eti popisem. Tōren je meo 38.5^m / viszine, cęrkev je duga 26^m /, s iroka 7.5^m /, vu krizsnih hajovah je pa 20 metrov siroka bila.

Tōren sztäre cęrkvi je nigda z sinklnami i z ciglon

bio pokriti. 1851 leta szo ga dáli fárnícje za 1500 rajnski z plehon pokriti i zagvüsno te je dobo szvojo lepo csrváto podobo. Vu tecsaji preminocsih let je vecskrát dráge popravke núcao tören.

Protokoll

Fárnoga szpráviscsa, stero je obdrzsáno vu Muraszombati vu kath. soli 1905. leta decz 26.

Nazocsi szo :

Pod preszednistvon Gáspár Ferenc plebánosa : dr. Ivanóczy Ferenc okrogline esperes, Szlepecz János kaplan, z Muraszombata, z Battyánfalve, Lukacsávec, Vélki i Máli Bákovec, Kroga, Muraszentesa, Muracsermely a Borejec, Faluda, Kisszombata i z Polane kakti z szobocske fare vesznic okoli 240 r. kath. fárníkov.

Dr. Ivanóczy Ferenc, okroglinszki esperes vu poselstvi plemenitoga szombathelyszkoga püspeka odprvsi gyüles, gda bi fárníkan naznanili na kelko je potrebno novo cérkev zidati, szo gorzazváli fární gyüles, naj bi szi ednoga szveczkoga preszednika odébrali.

Fárno vküpszrávleno lüdsztvo szo z ednim glászon Pósfay Pongrác főszolgabirova za szveckoga preszednika posztavili.

Preszednicje odprvsi gyüles, gda bi naznanili, ka je denésnji gyüles rédno vküppozváni ino tak na dokoncsávanje priliesen i gda bi pred vszem lüdsztvon szpoznali na kelko je potrebno zidanje nove cérkvi, szo gorioproszili fárníke, naj bi na dokoncsávanje vszega potrebnoga dela edno kommissio odébrali.

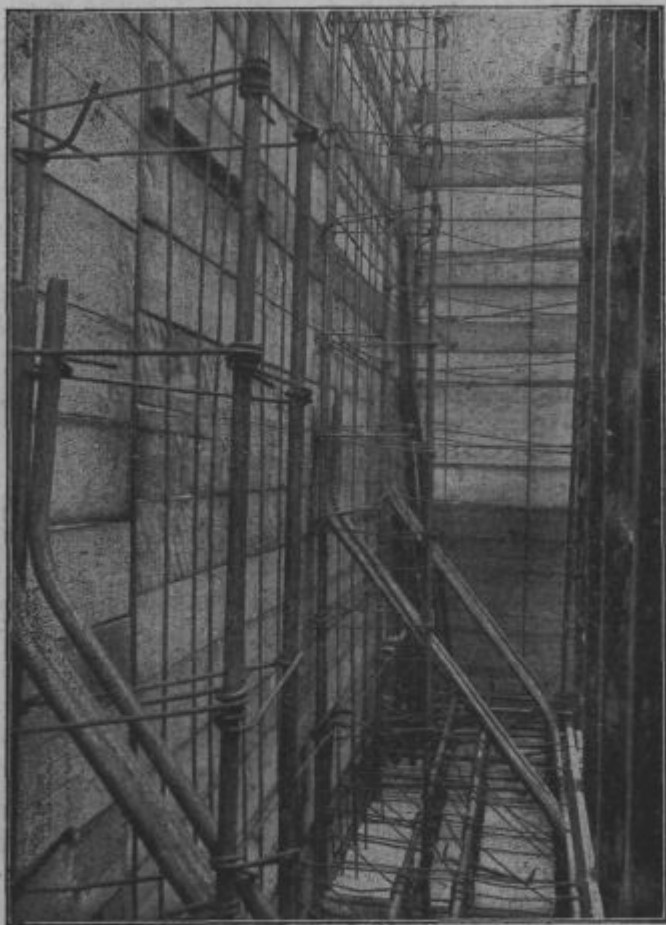
Fárnícje pa da bi szpoznali, ka je vremen denésnjega szpráviscsa ne szamo vu cérkvi nego i po vesznicah rédno oznanjeno bilo, na stero szo vszi fárnícje rezi razloeska bili pozváni, fárnó szpráviscsa szpozna, ka vu zdajsnjoj fárnój cérkvi velki racsun fárníkov vu szébe prijéti nemre za toga volo i naj bi szvoje pobožno csütenje vöszkázali fárnó szpráviscsa z ednim glászon vöповej.

1. ka do vu Muraszombati dáli edno novo cérkev zidati ;

2. dá pláne i prevdarek sztroskov naréditi ;

3. na dokoncsávanje vszegá toga dela pa z popolnov
oblásztjov naszedúvajocse kotrige odeberé :

Pod preszednistvon Gáspár Ferenc -plebánosa i Pósfai főbirona :

Zseleznoga betona sztena pri tórmí szobocske cérkvi.

1. za pismopelavca i kassirara: Szlepec János
kaplána.

Za kotrige :

2. dr. Ivanóczy Ferenc tissinszki esperes ;

3. z Muraszombata: Horváth Pál, Metzker Mátyás,
dr. Skrilecz Mihály, Takáts R. István, dr. Ciffrák János,

Ratkol Bozsidár, Lanscsák József, Rác János i Antauer Józsefa.

4. z Bákovec : Kovács István i Horváth Jánosa ;

5. z Battyánfalve : [Rakicsan] Sckweinhammer János i Czizel Józsefa ;

6. z Kroga : gróf Batthyány Zsigmond i Lukács Ferenc ;

7. z Muraszentesa : Szerecz Ferenc ;

8. z Muracsermelya : Czelecz József.

9. z Lukacsavec : Dervarics Ferenc ;

10. Borejec : Czigliar Ivan ;

11. za Csarnelavce, Vescsico i Polano szo pa Balaskó Miklos odebráni.

Odebránih iména szo preszednik plévános vcsaszi vönaznanili i tak sze je vu iméni szobocske fare zidanje cérkvi komissia nasztávila i fárni gyüles je z ednim glászon na to komissio zavüpa i oblást dao :

1. naj bi novo zidane cérkvi meszto osznovili ;

2. za zidanje pláne i prevdarek sztroskov dáli napraviti ;

3. zidanje i notririhtanje cérkvi lehko vödali ;

4. ka bi vsza eta dela vu iméni i zavüpanoszti i na sztroskaj fárnikov poleg szvoje nájbolse previdnoszti lehko dogotovili i ;

5. naj bi po dokoncsanji zidanja od vszega dela racsun dáli ;

Za sztroske zidanja pa fárni gyüles z ednim glászon dokoncsa :

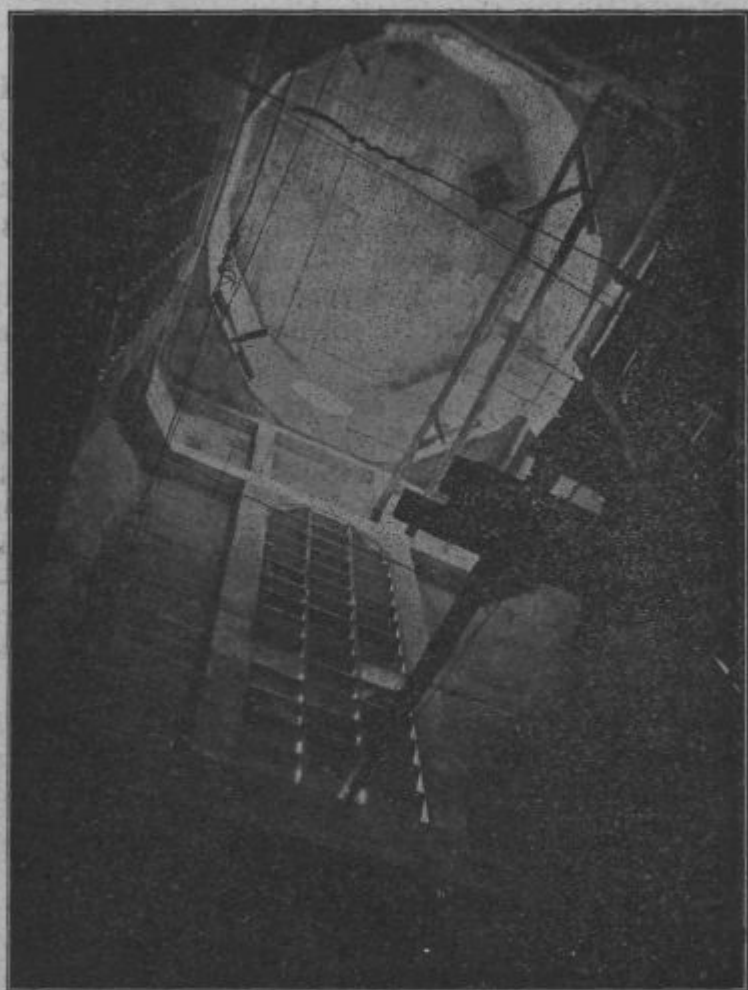
a) ka na vszakoga vu fari dácso placsvajocsega rimszko kath. vernika (patronusa vövezmesi) dvojoletno ednáko orszacszko dácso vönavrzse i to

b) vu stiri letnih ednakih ráta h brez interessa notrizterja

c) one pa, ki orszacszko dácso ne placsvujejo, na dobrovolno zberitev oproszi, dokoncsanje i vpelávanje vszega toga dela zavüpa na odzgorah odebráno komissio, na pobiranje dobrovolnih dárov szo pa

z Muraszombata : Vüjecz György, Sömen János, Knész István, Barbarics István, Kolossa József, Pecsics József i naszledüvajokse goszpé : Pintér Vera, Mintsek Elizabeth, Saáry Irén, Olajos Berta, Pósfay Ida, Takáts Irma, Bölc

Mária, Kleinrath Jusztina, Eberl Róza, Junkunc Mártha, Nemes Georgina. Postl Johanna, Novák Anna. Faflik Terez, Antauer Katalin, Loncsár Lujza, Lázár Anna, Kacsó Lenke.

Notránjji tal torma szoboscske cérkvi.

z Bákovec : Láng Ignác, Fiszter Ignác, Gombócz Károly, Meszarics István, Benkó József, Knész Iván.

z Kroga : Wilfinger Károly, Kárász Ferenc, Mencigát József, Láposy József.

z Muraszentesa : Zrinyi Viktor, Martinecz Miklós, Szeréz Ferenc, Láposy Ignác.

z Muracsermelya : Hankó Ferenc, Granfol Ivan, Györek István.

z Borejec : Kolmanics Iván, Czigliár Iván.

z Lukacsavec : Szampt István, Donsa Ferenc.

z Battyánfalve : Antalics Isván, Scsancsar István, Neimeisztler Mihály, Csacsinovits Imre.

z Faluda : Balaskó Miklos i Zver Jakab oproseni.

Eto dokoncsanje je z ednim glászon nazocsnih fárnikov prineseno i gda szo na podpiszanje protokolla : Horváth Pál. Lanscsek József, Schweinhammer János, Czizel József, Kovács István, Horváth János, Kárász i Lukács Ferenc, Szerecz Ferenc, Czelec József, Czigliar Ivan i Balasko Miklos fárnicje oproseni — dokoncsano je naj bi sze ete protokoll vu cérkvi vöoznano i z notridánimi apeláciami vrét sze naj za 15 dni na potrdjenjé pred milosztivuoga püspeka poszla.

Na ton fárnom gyülesi szo nazocsi bili tekáj grof Szápári László szobocske cérkvi patron, ki szo pred fárnim szpráviscson szebé dolizavézali i vönaszvesztili, ka vu dokoncsanje zidanje nove cérkvi dovolijo, k zidanji cérkvi od szvoje sztráni telko peinez zagvüsajo, kelko fárnicje, zvün kroskoga grofoszkoga imánja — na cérkev plácsajo ali pa darüjejo. Eto placсило vözracsunna na dogotovlenje posztávlena kommissia ali tak ka sze zvünszkih lüdih daritev notrizracsunati neszmi.

Grof Szápáry László patron szebé dolzavézano escse vönazvesztijo, ka csi de sze nova cérkev na onom mesztidála zidati, stero oni pokázsejo, te zvün onih obecsanih peinez escse.

1. fundus cerkveni szami k senki dájo ;

2. eden tal potrebnoga leszá k zidanji cérkvi z szvojega dájo ;

3. znábiti escse kakso drügo drobnijo dájo ;

Fárni gyüles je eto obecsanje patronusa z velkov zahválnosztjov gori vzeo.

Gda bi na recsi szveckoga preszednika grof Szápáry Ladislav patroni sze fárni gyüles zahválo, po tom sze je fárni gyüles zápro ete protokoll pa po goriprecstenji i razlaganji sze je potrdneni podpiszao.

Gáspár Ferenc plébános, preszednik; Fósfay Pongrác

szvecki preszednik, Szlepecz János pizmopelávec, Szápáry László grof patron, dr. Ivanóczy Ferenc esperes.

Potrdimo: Horváth Pál, Lancsák József, Czizel József, Kovács István, Horváth János, Lukács Ferenc, Kárász Ferenc, Czigliár Iván, Czelec József, Szerecz Ferenc, Balaskó Miklós, Schweinhammer János.

Ka je eto fárho dokoncsanje vu cérkvi vöoznanjeno, 15 dnévov vödjáno bilo i proti njim je appellácia ne bila notridána, to szvedocsim.

Muraszombat, 1906 jan 11.

na meszto betezsnoga plebánosa

Szlepecz János

káplán.

Od szombathelyszkoga püspeka

Broj 709.

Na meszti niham.

Szombathely, 1906 febr. 20.

Vilmos

püspeka.

Zgodovina zidanja.

Prvi Fárni gyüles sze je tak poszkrbo za sztroske na zidanje cérkvi, z lepin rédon Fárnicje i patronus vküpsztopivsi szo obecsali one skeri, z sterimi sze nova cérkev lehko gorizozida. Kotrige szo tüdi odébrali, steri bi vsze to delo nadale szpelávali ino sze poszkrbeli, naj to delo nebi zászpalo, naj bi ona navdüsenoszt steri sze je vu Fárnikov szrcáh vuzsgála, nebi vgásznola, kak szlameni plamén. Ár szmo mi katholicsanci taksi ka doszta známo gucsati ino sze nezmero hváliti, ali gda nasz sto proszi, ka bi za szvojo vero kaksi áldov priueszli, te sze szkopo nazávjvlecsémo, vözgucsávamo. Lehko delo je bilo z ednim glászon z velkov vrelosztjov kaj dokoncsati, ali gda je trbelo to dokoncsanje vödoprneszti, obecsanje na drovne peineze gorimeniti, sztroske notriterjati, te sze je nevola zácsala i vszefelé prázni gucsi i lazsi lejtale. I koga szo te jeziki nájbole lizali? komi nájvecs britkoszti pridávali? onoga, ki je sztao na szredini med penavimi válovmi, ki je vsze delo szkoro jedino szaméren mogao zvršávati. Ne je prestimao niscse moje zsmetno delo,

velke trüde i szkrblivoszti, gda szem zse od nevole malo ne vu dvojuoszt szpadno, te szo sze vöszmejáli z méne rávnok oni, ki bi mi mogli nájbole na pomocs biti.

Gáspár Ferenc plébános, komaj szo szkoncsali prvi fární gyüles zse szo obetezsali z steroga betega szo vecs nancs ne gorisztanoli. Gda bi nájvre fárnoga gyülesa protokoll k patronusi na podpiszanje noszili, te szo sze preszládili, za sterin je velka vrocsina prisla na njih, plücsa szo sze njim zvuzsgala, steri beteg je njih po krátkom ali teskom trplenji vu grob szpravo. Mrli szo 1906. leta jan. 15. Po njuvoj szmríti szem jaz za szlobocskoga plébánosa vöimenüvani. Eden fajhten, zapüscseni farov i edno teszno cérkev szem erbo, stero szem obedvoje z bozsjev pomocsjov vu novi sztális posztavo. Csi bi vu zacsétki poznao vsze one krízse i tezsáve, zagvüšno zoszagao bi sze i nigdár nebi vüpao na szébe vzéti szobocsko faro. Ali 10 let kak szobocski kaplan szlüzsécsi, gorécsi od onoga zselenja naj bi z szvojov mocsjov szobocsko faro podigno, szem od grof Szápáry Ladiszlov patrona, naj vu szobocsko faro za plébánosa mené vöimenünjeo. „Nescitis quid petatis“ je pravo Zvelicsitel szinan Zebedeusovim. Tak szem jaz tüdi ne znao, ka szem proszo od patronusa.

Szkrb, delo, spot, sinfanje i vszakojacske krízse szem meo obilno vu teh petih letah, kak szem plébános i gda de zdaj szkoro vszemi tomi deli konec, szamo to edno me tolazsi ka szem ne zobszton zsivo, ka on, ki za memom pride, zse lezsejsi sztális nájde.

Po fárnóm prvom gyülesi je hitro vsze túho grátalo lüdje szo szí escse kaj gucsali od cérkvi, ali obecsane peineze szo vküpnosziti ne steli. Pa je zse na vszakoga placsiló navrzseno bilo. Pósfay Pongrác i jaz szva neobtrüdjeno po vesznicah okoli hodila, naj bi vszakomi nanzanila kelko placсила koga széga i naj bi fárnike escse z podpiszkon zavézala na gvüšno placšüvanje.

Vönavrzseno je pa bilo cerkveno placsiló na ednáko orszacsko porcio 1904 leta 200 % stero sze je moglo vu tecsáji stiri letah doliplácsati. Zvüntoga szíromácje, ki dácsó na dávalo, szo z dobre vole tüdi nisterno szto koron vküpprineszli.

Kazalo navrzsenih cerkvenih sztroskov szobocske fare vesznic.

Muraszombat	26183·88 K
Battyánfalva	9885·68 K
Bárkóc	9506·34 K
Borhida	2072·70 K
Falud	699·30 K
Kisszombat	170·36 K
Korong	10015·92 K
Lukácsfa	903·98 K
Muracsermely	2772·54 K
Muraszentes	4472·54 K
Vaspolony	27·68 K

Navküper 66611·36 K

Ali z té summe je nisterno jezero koron moglo doli zbriszano biti, ár sze je ne moglo notrizterjati ali za volo sziromastva ali pa za volo zmejsane porcie, ali ete zgübicsek sze je drügom kráji povrno.

Meszto nove cërki.

K deli szmo sze po mali zacsali szprávlati, með tem szo szi lüdjé doszta gucsali, ali malo zplacsüvali. Celo te sze je delo prevecs zmejsalo, gda szo nikáki ne na sztáro meszto, nego kama inan steli posztaviti novo cërkev. Nepriátelje szo hitro velko mocs dobili i zmejsali szo vnogo lüdsztvo. Eden je eszi, drügi pa inan zselo posztaviti novo cërkev, ali gda szem pitao sto de placüvao novi fundus? te szan je vsze dolpoparo. Ali zobsztonszki gucsi szo dale mleli, lüdsztvo mejsali, tak ka szem sze zse bojao, da kak je vu zacsétki szkoncansano bilo 1910 leta rávnok za volo té zmeslinge zidanje cërki zacsati nebom mogeo. Patron szo tüdi inan kre kroske poti za szvojin marofon steli meti cërkev. Vu toj dvojlivoszti szmo znova vküpzézvali fárnü gyüles, naj bi vszi fárnücje navküp szkoucnsali, jeli na sztáron lepon meszti, ali pa za grofoszkimi stalami scséjo meti cërkev? I fárnü gyüles je proti dvema glászoma znova szkoncanso i potrdo, naj sze cërkev na sztáron meszti dá gorizidati Z tém dokoncansanjon szo rogláti mocs zgübili. Kokol szo dale torili ali cshednesi szo je ne poszlühnoli, gda szo pa vidili, ka szo njuvi gucsi zamán, ka sze cërkev poleg zselenja vesine fárnükov na sztáron meszti dá zidati, te szo po mali zamuknoli. Dnesz szi naj od toga premislávajo oni, kak

bi sze eto szlávno delo po njuvih guesah lekho razmetalo. I sto bi bio odgovoren od toga pred Bogon?

Nescsem sze zdaj stúkati, zaka szmo ne dáli kama inan cérkev posztaviti, nego to lekho povem, ka je to szamo razkolnistvo bilo po sterom bi zidanje szobocske cérkvi lekho na veke zakopali. Szamo zvedávam od zdrave pámeti csloveka, jeli vu Szoboti jeszte za cérkev lepse meszto kak je zdajsnje? Ocsáki i preddedovje nasi gda szo szi za cérkev meszto iszkali szo vu dnicsnatoj [Szo-

Cela cérkev.

boti lepsega meszta nancs ne mogli nájti. Od toga z pobozsnosztjov nasih ocsákov poszvecsnoga meszta nancs ne szmeli odsztopiti. Ali dvojo cérkev bi steli gori drzsati? Nancs za edno nemamo sztroskøv, pa cérkev kak vszaksa zidina popravke nūca. Vidli szte ka je tōren i rust szláre cérkvi zse szplóh szprehnjen bio. Gde bi vzéli sztroske na to popravlanje? Zvūn toga bolse je csi mo meli edno rėdno, sznajzsno cérkev, kak pa dve práznivi, podretivi.

Nadale okoli zdajsnje cérkvi je celi fundus fárni, tak nede cérkev okolizozidana, naj bi prevzėla njė lepoto. Eti je farof, eti fárna sola, stere nebi mogli tak szamo z

ednov rokov predjáti, I stero je v Szoboli ta nájlepa vilica? Zagvisno ne za marofon. Té eden zrok májo szamoni, ki szo za marof zseleli novo cérkev, ka bi njim maloblizse bilo hoditi vu cérkev. Hja rakicsancsarom pa bákovesarom itd. bi pa pálig dale bilo. I csi bi glih tan na konci yárasa bila cérkev povejte mi, jeli po bozsoj szlüzsbinebi notrisli vu váras? Od toga pa nancs nescsem gucsati, kak neprilicsno bi bilo dühovnikom i skolniki na ov kráj várasa hoditi bozso szlüzsbo oprávat. Z ednov recsjov lepsega i prilicsnesega meszta za novo cérkev nebi mogli nájti, kak je ono, na sterom zdaj sztoji, záto szokotrige na zidanje církvi posztávlene csedno vesinole, gda szo sze od zobsztonszkih gucsov ne dáli zmejsati ino szokre sztároga cerkvenoga meszta sztálno vödrzsali.

Pláni.

Na konci 1907. leta szmo sze zácsali szkrbeti za pláne nove církvi. Gda je orszacska právda pod osztrov kastigov zabránila, ka bi sze sztára sakristia razdrila od toga szmo szimogli pogucsávati, kak bi sze nájlepse k novej církvi vküpprikapsila sztára sakristia. Nazajzidati, ka bi tören naprej bio, szmo ne meli meszta, ár je blüzi zseleznica; csi bi pa ali na právi ali pa na levi kráj zidali, te cérkev z cerkvenov vilicov nebi szpádnola vu edno linio i tören lüdi nebi z cerkvenov sztrehov vküppsilao. Tak szmo szimogli ono lezsánje odebrati, naj sze církev vu linii sztare sakristie naprej podugsa. I gda je vözracsunano, ka je vu ednoj 6—7 jezero düs imajocsoj fari za 2400 lüdi presztorna církev potrebna, te szmo vküpzracsunali, kelko peinez dobimo na zidanje ino szmo inzselleri goridáli naj uam za 130—140 jezero korun na 2400 lüdi presztorno církev pláne naprávi. Persze ka je eta summa premála pa tak szo nam szfalili peinezi na polepsávanje církvi. Lehko bi bila církev escse z ednim oknom véksa, szamo szíromák cslovek sze naj szamo na velko ftegüje, kak njemi poplon széga, mi szmo lüdi szamozáto ne dugso církev zidali, ár szmo ne meli sztroskov.

Architekt.

Gda szmo szimod toga gucsali z kém bi dáli pláne naréditi te szmo szimpremszlili, ka csi na poganjbo dámo

vöszpizati pláne, to de nasz edno 3—4 jezero koron kostalo i gda szmo mi ne meli na vödávánje zobsztonszke peineze prav nam je prislo, ka szo Takáts László, szobocski roják, assistent na budapestarszkoj technologii i architekt orszacske hizse za fál ceno pláne narédili, na vszi mesterszko delo goripazili, za vsze potrebno poistvo pri zidanji sze poszkrbeli. Kelko dela, pogájanja szo meli to niscse nancs nemre prestimati, z kaksov vrelosztjov i szkrblivosztjov szo delali na cérkvi, to szamo jaz znam, ki szam vsze njuve trüde vido i zdaj na konci zidanja lahko právim, ka oni $4\frac{9}{10}\%$ stere szmo mi njim plácsali, szo sze njuvi trüdi na pol ne plácsali. Zvüntoga vsze notrásnje poistvo (oltáre, orgole, predganco, szpovedálnice itd.) k senki namálali, z sterin szo nasz pálig od taksih sztroskov odszlobodili, stere proszti cslovek nancs prestimati nemre. Záto gda njim njuve trüde z peinezmi plácsati nemremo na étom meszti sze njim zahválím za vsze njuvo delo z sterim szo naso cérkev vu tak lepi réd szpravili, ka njoj vu dalésnjih krajinah nega pára.

Na pláne zseleznoga betona szmo tüdi ceno proszili i kak nájfalesemi za 7.5% szmo Uy Károly architekti z Budapest vödáli, ki szo ednok mogli za to ceno pri zidanji zselezen beton poglédnoti. Zseleznoga betona zidanje je edno künstno delo novoga vremena z zselezon vküpvavite mocsne zselezne stange idejo gori vu sztebrah i osepijo celi Feub stere szo z mocsnim betonon naklácsene. To delo more z velkov szkrblivosztjov narejeno biti, záto sze szamo vucseni mestri pri tom deli nücajo. Vu vogrszkom országi je zse vecs zidin z zseleznoga betona goriposztávleno, ali cerkveni tören z zseleznoga betona, kak jaz znam, je szobocski tören te prvi.

Patron.

Katholicsánszke cérkvi escse od nigdasnjega vremena májo szvoje patrone. Patron je deacska recs i po nasem jeziki telko zadene, kak branitel, csuvár. Vu indasnjem vremeni szo nájmre kralovje i csaszarje szvoje verne szluge ki szo sze vu branitelsztvi domovine, ali vu szlüzsbi caszarszke hizse vöszkázali, z véksim imánjon obdarúvali. Ztém szo né szamo grünt, nego i vsze na tom imánji szivocse podlozsnike te zemelszki vladárje vu szvoje roké

dobili, od serih szo oni dácso, deszetino i goszpocsino pobérali ali za vsza eta szo sze mogli poszkrbeti, naj bi njuvi podlozsniki dosztojno cérkev i solo meli. Goszpocsino i vnoge drúge dácse, stere szo podlozsnicje szvojemi goszpodári dávali, je 1848. leta právda zbriszala, ali patronje szo szvoje pravice ne zgúbili i duzsnosztí mogli szpunjávati.

Vu szobocskej fari szo okoli 1676 leta grof Széchy bili, ali vu zacsétki XVIII sztoletja szo 1746 leta krizské kapele vu sztároj cerkvi zse gróf Szápáry Peter dáli napraviti. Na kelko tak známo szobocske církvi patron je zse vecs kak 200 let milosztivna Szápáryova grofoszka familia. Zdajsnji patronus szo gróf Szápáry Ladisláv, bivsi fiumenszki guvernér, sztaresi szin gróf Szápáry Géza i Győry Mária grofojce. Oni kak szo po szmrti szvojih blázsenoga szpomina vrednih sztarisóv szvoje imánje prevzéli, pozváni na fární gyűles szobocske fare szo vőpovedali: „kelko fárnícje dájo na církev, telko jaz szan dám.“ Z etimi recsmi szo mocs i vűpanje vlejali vu fárníke, ka sze tak vrelo zacsnjeno delo tekáj szrečno dokoncsa. Ár kaksté za velko stimam fárníkov mojih darovitoszt, dőnok rezi onih 60000 korun, stere szo patron dáli, sze to delo nigdár nebi moglo dogotoviti. Isztinszko z szvojin velkin dárón szo patronus nász razvészelili, szebi pa na duga leta lepi szpomin posztavili. Radűvali szo sze zse z nami patron, gda szmo fundamentálni dokument szránili vu cerkvene sztené: vsze véksa je dnesz njuva radoszt, gda z szvojov plemenitov tivárisicov prek cerkvenoga praga sztopijo ino vidijo one goteve sztené i sztebre, steri kaksté dugo bodejo sztáli, tecsász do njuvo imé zvisávali. Duesz szo Szápáry Ladislav grof, szobocske církvi patron nájbole szpodobni szvojin pobožsnin prededom, ocsákan, gda szo szvojo vero i pobožsnoszt ne szamo z recsmi, nego z djánjon tak lepo vőpokázali. On Bog za koga szlávno diko szo sze poszkrbeli, naj njih i njuvo plemenito familio blagoszlovi vu vszakom sztopáji. Miloscsó i blagoszlov prozsi na njuvo familio dnesz i vszakidén z szvojin dűhovnikon vkűpzjedinjena szobocska fara.

Sztroski.

Prvlé kak bi vődáli delo szmo mogli racsun vcsiniti,

kelko sztroskov mámo na zidanje. Vsaksi, ki je gda szveta hrame zidati dao, zná ka njemi kaksté dobro vözracsunana summa ne doszégne, znajocsi to mi szmo sze túdi mogli vküpvlecsti ino vszefelé visesnje sztroske zbriszati.

Trostali szmo sze pa, ka naszledüvajocsi dohotki vküppridejo :

1. Na fárnike vönavrzsena summa, dolizracsunano one procente, steri sze nemrejo notri zterjati	58807·42 K
2. Dobrovolni dári	3000·-- "
3. Od grof Szápáry patrona	61807·42 "
4. Vönavrzseno placсило Batthyány Zsigmond grofa	2911·— "
5. Vönavrzseno placсило St. Julien rakicsanszkoga grofa	4892·94 "
6. Cerkveni peinezje	15273·40 "

Navküp 146692·18 K

To je biia ona summa, stero csi szmo glih ne meli escse pri rokáh, ali dönok lehko szmo sze trostali, ka telko vküpprineszemo. Te szo nam pa architekt na znánje dáli, ka szo prve pláne zavrgli i poleg nasega zselenja edno presztorneso na 2500 lüdi i visiso cérkev pláne narédili, stera de poleg njuvoga racsunanja do 170.000 koron kostala. Kotrige cerkvenoga zidanja znajocsi, ka cérkev ne zidamo szamo na zdajsnje vremen szo z ednim glászon dokoncsali, naj bi sze li presztorna cérkev dála dati na vékse sztroske gledocs szo pa vu iméni fárnikov obecsali, ka potreben piszek i kamen z szvojin cügon na meszto zidanja posztávijo.

Gda szmo sze zse tak nikak za sztroske poszkrbeli, te szmo vsze mesterszko delo vu novinah naznanili i goripozvali mestre, naj bi na zidanje prevdárke sztroskov notridáli, Kakso ceno szo na zidanje meszri notridáli, to vu naszledüvajocsem kazali pred vász poszlávím :

Kakse delo?	Mozarice z pridruženimi mestri		Bagula		Walla		Plachy		Morvai		Lang		Wayss		Rella	
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
Bazrušenje	1300	—	4000	—	—	—	—	—	6500	—	4440	—	—	—	—	—
Zemelszko kopanje	689	80	1731	—	—	—	—	—	1666	—	814	40	—	—	—	—
Zidárszko	29812	40	45897	30	—	—	—	—	46668	—	45030	—	—	—	—	—
Polozsilo zselesa	36	20	65	50	—	—	—	—	50	—	69	—	—	—	—	—
Zselezo	465	—	558	—	—	—	—	—	558	—	465	—	—	—	—	—
Aszfalt	1827	50	3567	40	—	—	—	—	3109	—	3746	—	—	—	—	—
Spenglar	13170	20	11617	—	—	—	—	—	15494	40	13147	60	—	—	—	—
Teszács	10672	80	9560	—	—	—	—	—	12789	—	12492	—	—	—	—	—
Pokrivanje	2871	—	2417	—	—	—	—	—	3153	—	3402	—	—	—	—	—
Zselezen beton	—	—	48495	78	—	—	49774	03	53283	86	63895	90	63292	30	62873	89
Betoniranje	—	—	7675	—	3710	—	—	—	4453	—	3684	—	—	—	—	—
Tischlar schlossar	9130	80	9655	—	—	—	—	—	8626	—	10606	50	—	—	—	—
Blizskni spic	420	—	350	—	—	—	—	—	500	—	500	—	—	—	—	—
Glazovina	634	—	832	—	—	—	—	—	558	40	583	20	—	—	—	—
Navkup	71029	70	146420	98					157408	66	162875	60				
									5 ^{0/10} -dol							
									149538	26						

Z teh mestrov szmo szi mogli zdaj prebrati nájbol-sega i nájfalesega. Vnogeféle pogléde szmo mogli szoditi gda szmo 1910 leta apr. 11. delo vödali naszledüvajoksin mestran i z naszledüvajoksov cenov :

Razrüsenjé sztäre cérkvi	Meszaries z Szobote	1300.— K
Fundament kopanje	Meszaries z Szobote	689·80 "
Zidárszko delo	Meszaries z Szobote	29812·40 "
Zselezno polozsilo	Meszaries z Szobote	36·20 "
Zselezo	Meszaries z Szobote	465.— "
Asphalteranje	Meszaries z Szobote	1827·60 "
Spenglarszko delo	Dittrich z Szobote	13170·20 "
Teszács	Vieregg Halbenrain	10672·80 "
Pokrivanje	Meszaries z Szobote	2871.— "
Zselezni beton	Rella z Budapesta	62873·89 "
Tischlar, schlossar, färbar	Csiszár Nemez z Szobote	9130·80 "
Bliszkni spic	Dittrich z Szobote	420.— "
Glázsar	Nemez z Szobote	634.— "
		133903·59 K

Odzajaj je osztanolo escse lajstránje cérkvi na stero szmo szledi ceno vöszpiszali Vu toj summi nega escse kamenárszkoga dela, stero je za 2800 koron Seenger Béla z Budapesta dogotovo, szteberno delo je pa za 970. K. Langer Ignác z Budapesta dobo. Zvün toga szmo escse meli sztroske za architekta: Takáts Ladisláv od cele zidanszke summe 4·9⁰/₀, Uy Károly pa od zseleznoga betona 7·5⁰/₀, stero sze te vözracsuná, gda sze vszi racsuni szklenejo.

Zidanje.

Szklenovski i podpiszavsi z mestrami kontraktuse 1910 leta apr. 18. szmo vu sztároj cérkvi ob szlednjim bozso szlüzsbo opravili i po tom szmo jo on dén zácsali razdérati. Vcsaszi na drügi dén sze je szmrtna neszreca zgodila. Gda je najmre Riedl Pál, spenglarszki, detics törnov spic podzsagao ino ga je z visziue doli szüno zavrtelo sze je njemi vu glávi ino je doli szpadno z törma. Zse vu szpadáji sze njemi je szrcé razpocsilo i nakla je zse szamo njegovo mrtvo telo prislo.

Po razrüsenji sztäre cérkvi szo zidárje i betonosje rezi vsze neszreca do mrzle zime delali cérkev novo szrečno pod sztreho szpravili. Fundamentálni dokument

je 1910 leta aug. 28 položeni v cerkveno szteno pri dverah poldnésnjega sztrána. Nazocsi szo bili patron Szápáry László grof z vnogov goszpodov. Zvonovje szo pa znova vü tören na novi zselezen zvonik 1911. leta szept. 4. goripotégnjeni.

Escse med zidanjon szmo sze szkrbeli za cerkveno notrásnje poistvo, stero vü katholicsánszkoj cérkvi prevecs doszta kosta. Nabérali szmo po krajcarah sztroske, ali z dobrovolnih dárov szmo ne mogli telko vküpprineszti, kelko bi zadoszta bilo. Bili szo nisterni ki szo lepi dár položili na Matercérkev ne szamo vü nasoj fari, nego zvüszki szo nam tüdi na pomocs prisli genoli szo sze tekaj amerikánszki szloveni ino szo 1325 koron poszlali, naj bi sze na njuvo imé eden poszeben szpomin povzdigno vü novoj cérkvi. Zzenszke szo pa na Mariin oltár vecs kak 5000 koron vküpprineszle. Eden kmet je szan 600.-koron dao na oltár sv. familie, edna goszpá pa 500.-koron na oltár, ka de nájbole potrebno. Ali vsze to je premalo bilo, novi áldov szmo mogli prozsiti od fárnikov i za notrásnje poistvo szo sze fárnicje zavézali 1911. jun. 11. ka sze na té sztroske naj poleg orzsacske dáce na fárnike znova 50—60 jezér koron vönavrzse.

Notrásnje cerkveno poistvo.

Imé pohistva	Komi je'delo vödáno ?	Odked je mester ?	Kelko kosta ?		Kako je z dobrovolnih dárov vküpprilo ?	
			kor.	fill.	kor.	fill.
Zselezen zvonik	Walser Ferenc	Budapest	1905	—		
Vöra vü tören	Mechanik Fabrika	"	2200	—		
Orgole	Rieger Otto	"	14300	—	2809	50
4 kamle za zsegnjeno vödo	Nordio Nazareno	"	1040	—		
					1325	
Krsztini sztudene	Nordio Nazareno	"	2230	—		
Szteber Iourdske Marie	Nordio Nazareno	"	4000	—	4024	62
Vélki oltár	Nordio Nazareno	"	4960	—	2895	27
Mariin oltár	Schmiedt Ferenc	"	4150	—	5330	60
Szrece Jezusa oltár	Schmiedt Ferenc	"	4100	—	126	88
Predganca	Schmiedt Ferenc	"	3590	—	—	—
2 szpovedálnici	Csiszár Lajos	Muraszom.	600	—	—	—
leszene gate	Csiszár Lajos	"	460	—	—	—
sztube pred oltármí sztolice	Csiszár Lajos	"	?	—	—	—
	Fliszár József	"	2600	—	—	—
kamene sztube k dveran	Seenger Béla	Budapest	2800	—	—	—
Stácie					—	—
Oltár sv. familie					600	—
Sztroski za notrásnje poistvo					611	46
					104	69
Szteber sv. Antona						

Kelko peinez je na zidanje do 1911. szept. 15 vküpprislo?

1. Cerkveni peinezje	15000.— K
2. gr. Szápáry László patron	60000.— K
3. Fárnicje	75072·55 K

Navküp 150072·55 K

Vu 3. punktumi szpizsanøj summi jesztejo dári:

1. St Julien rakicsanszkoga grofa	5040·09 K
2. Batthyány Zsigmond grofa	2911·18 „
3. Narasceni interessje	5226·09 „
4. Drüge vere lüdih dári	205.— „
5. Zvünfárnih dári	736·96 „
6. Dári szobocskih poszojilnic	1260.— „

Kamen, peszek.

Escse sze z edne velke i duge krizsene poti morem szponenoti, stero szem klacso pri zidanji cërkvi, gda szem na szébe vzeo, ka mo k zidanji pripelani peszek i kamen vu racsun jemao. Gda szmo nájmre dokoncsali, ka mo vékso cërkev dáli zidati, peinezje szo nam po mali szégali záto szmo Fárnike oproszi, naj bi peszek i kamen k zidanji navozili. Nika zvünrédnoga szmo ne proszi, nego szamo eden tal onoga fárnoga dela, na stero szo fárnicje z právdov zavézani. 1910 leta apr. 11. sze je kamen i peszek z naszledüvajocsin tálon navrgao na vesznice.

	Peszek	Kamen
Muraszombat	87.—m ³	337.—m ³
Battyánfalva	33·05m ³	125.—m ³
Barkóc	42·05m ³	202.—m ³
Borhida	5·05m ³	14.—m ³
Falud	2.—m ³	3.—m ³
Kisszombat	3.—m ³	6.—m ³
Korong	44·05m ³	169.—m ³
Lukácsfa	4.—m ³	6.—m ³
Muracsermely	11·05m ³	34.—m ³
Muraszentes	16·05m ³	54.—m ³
Navküp	<u>250.—m³</u>	<u>950.—m³</u>

Lehko delo je bio navrzsti, võzracsunati, z jezikon obečati, ali prevecs tesko je slo, gda szo mogli to delo

fárnicje szpunjávati. Bákovcsarje szo náj ob prvim zácsali szvoj kúp voziti, za stero szo od ovih fárnikov ne hválo, nego spot zadobili. Ali pomali szo sze vszramotili telikájse i ovi fárnicje ino szo zácsali túdi sto kamen, sto peszek voziti. Dve leti dugo od ráne gojdne do trok kmice szen csakao na vszaka kola z colstokon ino szan dolzmero kamen i peszek i vu racsun vzeo. Z Bákovcsarmi szen ne meo doszta dela, ár szo te vrli fárnicje escse doszta vecs szpunili, kak bi njé szégalo, ali z ovimi fárnikmi je tém vecs nevole bilo. Ka huncfutarija je szamo za vözmiszliti vsze szan mogeo szpoznati. — Pszüvanje, preklénsztvo, spoti to je vszaki dén moj tal bio. Eden je nakopao nisterno lopato peszka, pa zse za Bog zná kelko steo racsunati, ov szí je pa miszlo, vej csi jaz kaj menje pripelam, ka szfali, to naj ovi szpunijo. Szamo da szo szí pa szkoro vszi tak miszlili pa je doszta szfalilo, te szo pa pri biroviji pripravni bili hamicsno priszego doldjáti. Escse k biroviji szem mogeo hoditi za peszka volo, gde szem bio kak szlaba ovca szan med vnogimi divjimi vukmi, steri szo me steli raztrgati. To je bila Kálvária! On sztrahoviten dén pred birovijov presztáni sze nigdár ne zbrise z mojega szrcá. Ednoga szo pa ocsa zgonili naj bi k cérkvi peszek pelao i on je ga na poti zsidovan odao. Tak je lehko szfalilo pri racsuni! Szobocsanci szo z peinezmi plácsali kamen i peszek. Té peineze vküppobérati je pálig moje tesko delo bilo. Ža kamen szen sze jaz mogeo szkrbeti, pogájati, notrizvozszenoga gorizmeriti. Eden cslovek pa, ki je za peineze vozo kamen, gda bi ga vu figuro szprávlao, na szredino je zse vöpreszejano debelo kaménje zagrabo. Vidivsi vszo eto jálnoszt, nemárnoszt cslovek nebi bio betezsen ?;

Szlepecz.

Kak sze moli szvétí rozsnívenec?

Spisal dr. **Mírko Lenarsich.**

Preljubna molitev krisztjanov je szveti rozsnívenec. Imenitna molitev je iz treh zrokov: 1. csi gledamo vszebino molitve, 2. csi gledamo okolnoszti vu sterih je Mati bozsa na to molitev Szvétóga Dominika navcsila, 3. csi gledamo ka keliko vrszti molitvi opravlamó gda szveti rozsnívenec molimo. Moj namen je dokazati szlovenszkómí lüsztví kak sze more szveti rozsní venec moliti, záto to prvo ino drugo stevilko zrokov na krátkom odgovorim, ali tem vecs bodem razlozsil, kak sze more dobro moliti szvétí rozsnívenec.

Dobro znam ka sze vu dobroj kat. szlovenszkóy familii vszaki den opravla ta pobožsnoszt, ka te male rozszice csiszla szo ono vabílo, stero kotrige edne pobožsne familie vecsér domo zovejo, ka naj ne ponocsiva okoli po vézsi vu névarnom vecserasnom vremeni, nego uaj sze

domo pascsi gde bodejo vszi csasztili Bozso Mater, Tak sziz zagvüsa hizsa ona pomocs Bozse Materé, njéno obrambo.

Za isztino imenitna molitev je szvéti rozsnivénec csi opazüjemo vszebino te molitvi. Vszaki meni more pravico dati, csi govorim etak : niscse nemre bolse moliti kak je molil Jezus Szin Bozsi, niscse nemre lepse bozso Mater csasztiti kak je angel csasztio. Ino zdaj iz koj sztoji szvétoga rozsnoga venca molitev iz Ocsa nacsá, steroga szmosze od Jezusa naucsili ino iz „Zdrave Marije“ sterim je angel pozdravlal bozso Mater. Te tak zvrstna molitev more biti szvéti rozsnivenec, poleg vszebine molitvi. Ali zvrstna je molitev szvétoga rozsnoga venca csi opazüjemo one okolnoszti vu sterih je Bozsa Mati szvétom Dominiki dála szvéti rozsnivenec. Vu vremeni Szv. Dominika je bilo obilno trdo okorni gresnikov, ino krivovernikov. Naj njihovo povrnenje izproszi Szv. Dominik „obramba gresnikov“ Mati Bozsa njega naucsi na molitev szvétoga rozsnoga venca. Jeli je kaj zsmetnesega na szveti kak povrnoti ednoga okornoga grehsnika ali krivovernika ? Pa na to zsmetno delo bozsa Mati bogse skéri nezná dati kak szvéti rozsnivénec. Kaksa more te mocs biti szvetoga rozsnoga venca !

Ali zvrstna je molitev szvetoga rozsnoga venca záto ár ki dobro moli rozsnivénec, on dvoje vrsztno molitev iz vrsi : vüsztno molitev ino premislavanje. Najmre dokecs nasa vüszta molijo 10 „zdrava Maria“ vu rozsnom venci, sziz moremo vu dühi premislavati od one szkrivoszti stero rávnok vu onoj deszetnici molimo.

Rasztolmácsim vszeh 15 szkrivoszti szvetoga rozsnoga venca, ka naj známo, ka sziz moremo premislavati gda ono iszto szkrivoszst govorimo.

Zacsnem iz veszelim delom szvetoga rozsnoga venca. Ta prva szkrivoszst szv. rozsnoga venca (veszeloga dela) szo ete recsi : Koga sziz Devica od Duha szvetoga

poprijela) gda vu toj deszetnici to prvo Zdravo Mario molim szi etak premislavam :

1. *Vszamogocsi Ocsa Bog posle ednoga Angela na zemlo ka naj ocslovecsanje Sziná Bozsega naznani.* Premiszli szi, na keliko je lübo Bog szvet, ka szvojega jedinoga Szina na odresenje szvetá ta dá. Tüdi za tébe je Bog szvojega szina na szmrt dao. Kabi dönok bilo iz tébe csi bi Bog tebi ne izkazal te neztgovorne lübeznoszti.

2) Pri drügoj „Zdravi Marii“ dale premislavam. *Angeo pride vu edno szromasko hizsicsko vu Nazareth, gde edna pobojsna, jákoszti puna devica zsive.*

Pred Bogom szamo neduzsnoszt ino jakoszt ima mocs szposzebnim tálom : poniznoszt in csisztoesa. Keliko szi pa ti vreden pred Bogom ? Peneze, bogasztvo, lepota, vhála lüdi te za vrednoga ne vesinijo Lübezen szamocsine, lübezen molitve to je dika edne device. Jeli to diko iscses ali drügo.

3. *Angeo najde Mario vu szamocsini kak pobojsno moli.* Oh blajzsena hizsicska gde je düh molitvi ! Ta angelje bojsi pridejo ino csuvajo poszrecsijo ono meszto.

Jeli to sze more govoriti od tvoje hizse, ka je hizsa molitvi. Vu hizsi gde sze szlabo ino retko csüje molitev sze tem bole goszto ino glaszno csüje pszüvanje, kreganje, njefka !

4. *Angeo ponizno pozdravla Maler bojszo gda govori: »Zdrava bojdi Maria.«*

Trüditi sze mores, ka naj ti tüdi iz taksov pobojsnosztjov govoris : „Zdrava bojdi Maria“ z kaksov je angeo govoril. Pazi ka naj iz nemarnoszti ali iz bojznoszti od lüdih nigdár nezamüdis moliti gda sze zvoni. Tak de molila tüdi Marija, gda do tebi, k szmrti zvonili.

5. *Maria sze presztrási gda zagledne Angela ino csüje njegov pozdrav.*

Vesisce od Marie poniznoszt ino szramezslivoszt. Njéna poniznoszt sze boji od vhale ! Njena szramezslivoszt sze

presztrási, gde angela vidi vu podobi csloveká. Ino kak je pri tebi?

Neszpozábi sze ka pri tebi tüdi angeo csuvár sztoji, csi ga ti ravnok ne vidis; pazi ka naj poleg angela csiszti osztanes kak je tvojangeo.

6. *Angeo naznani, ka Sziná Bozsega poprime in Bozsa Mati posztane.*

Radüj sze ka je ona odebrana za bozso Mater, stera tebe kak mati lübi. Postüj ino lübi bozso Mater vszigdar bole; nemres je zadoszta postüvati nigdár kak bozso Mater, nemres jo zadoszta nigdar lübiti kak tvojo Mater.

7. *Maria ne dá dovoljenja dokecs od Angela ne csüje ka csiszta Devica osztane.*

Gledaj zaklad je csisztozca posebno devojsztvo. Maria !devojsztvo nescse miniti niti iz csésztjov bozse Materé né! Ino tebi bi szvéta csisztozca, devojsztvo malo valalo? Csi devojsztvo za to naj vékse ne stimas, ne bodes je dugo ládao!

8. *Angeo zagvüsa Maria ka bode od Szv. Düha obszencana naj sze ne boji za szveto csisztozca.*

Obvarvanje szvéte csisztoctse potrebüje posebno obrambo. Proszti vszaki dén iz rhána in vecsér iz düsov in telom obrambo Marie za szveto csisztozca.

9. *Maria da dovoljenje ino govori: Ovo szlüzsbénica Goszpodnova naj mi bode poleg recsi tvoje.**

Kak veliki dár szo ti prineszle ete recsi Marie! Prineszle szo ti Jezusa, miloscse, zvelicsanje! Gledaj keliko imas vhaliti Marii!

Kak veliki áldov je prineszla Maria iz temi recsmi Kaksi krizs szí je na szébe vzela ár kak Bozsa Mati je z Jezusom tüdi na poti Kalvarie hodila! Ali Bog je tak steo, in ona je szluzsbénica goszpodnova, zato radovolno zeme ne szébe krizs. Tvoj najvisesnji goszpod je tüdi Bog! ino zednim naj bolsi oca! Njegova szveta vola sze

tüdi more dopuniti! Zato ti tüdi vu szakojoeski uadlogaj govori, kak tukaj esüjes Mario govoriti:

„Ovo szluzsbenica (szluzsbenik) goszpodnova naj mi bode poleg recsi tvoje.“

10. „*Recs je ztelom vcsinjena i prebivala mcd nami.*“
Moli Sziná Bozsega, ki je zdaj eslovek posztano, ino vhali njega za volo lübavi sterov je na zemlo priso. Za tébe volo, za tvoje odresenje je priso. Szin Bozsi eslovek posztáne, naj eslovek bozse dejte posztáne, naj nasz. za bozso deco fcsini, z nebesz na szíromasko zemlo pride, naj nasz vu nebesza pripela.

Kakso lübezen, kakso miloszt ti kázse. Zato ti tüdi proszi: Jezus daj naj te vszígdar bole lü bim.*

* Csi sto bi ne mogo szí vsze premislavati gda to deszetnico vu csiszli moli te szí naj szamo nisterna premislava na priliko ona stera szo pod 1 i 2 stevilkov ali drüga.

Krscánszka mati.

A. Mozs pa zsená.

Gda szí zákonszkiva pred oltárom priszegata zve-
sztoszt, podá zsená szvojo roko mozsí, mozs
jo pa prime sz szvojov právov rokov. Domácsó
hizso pa roditele je zaj zsená zapüsztila, naj
bi najsla v mozsévi novo oporo. V roke szí szégüeta v
znaménje, ka edenovoga ne zapüsztila, csi njima Bog
rávno nevole posle. Náto ovije mésnik szklenjenívi rokej
sz stolov pa jiva blagoslovi, naj z pomocsjov bozsega bla-
goszlova nevole vküp prenásata. Za zseno je záto nájvékse
pitanje na szveti: Kaksi je mozs, steroga szí je zebrála.
— Kak szrečna lejko posztáne v zákoni zsená, stera má
dobroga mozsá. Njegovo zsvílenje je drüгим vu zgléd, nje-
gova recs njoj je szigdár v tolázsho, njegovo oponásanje
po vsem na dobro példo. Njegovo oko pázi na drzsino,
njegovo delo jo zsvé. Deca rasztéjo v sztráhi bozsem na
veszélje ocsi pa materi. Od taksij právi szv. pizmó: „Blá-
zseni szo, ki sze bojijo Goszpoda, ki hodijo po njegovi
potáj. Delo szvojij rok bos vzsívao; szrečen bos, pa de
sze ti dobro*godilo. Tvoja deca szo kak mláde szajenike

okoli sztola. Vis, kak szrecsen bo cslovik, ki sze Bogá boji.“ (Ps. 127.) V taksi razmeraj lejko pozábi zsená na szvoje domácse, záto ka je najsła dobroga mozsá pa posteno kracsánszko hizso.

Cslovecsa szlaboszt pa szkrbi za to, ka sze nindri na szveti ne vsivle neszkaljena szreca. Nieden iz med zákonskij je nej brezi szlabosztí, brezi hib.

Vszaka szlaboszt, vszaka hiba pri ocsi pa pri materi je pa kak mrzla szlánca, nevarna domácsoj szrecci Zakonszkiva zaj, gda zse vküp zshivéta, vidita pa szpoznata edenovoga szlabosztí pa naváde, od sterij sze njima znábiti prlé nancs szenjalo nej. Csi sze pri toj priliki szpomenéta z zákonszke priszege pa sz szvoje duzsnosztí te ta kak dvá noviva mlinszkiva kamla, steriva szí pri mlenji zbrüszita osztrine pa robé, lejko ta trpela edenovoga. Pa tüdi pri taksi domácsij tezsávaj escse nega nikaj hüdá, pokecs zshivé v njima vera, düsnaveszt, pa máta volo edenovoga potrpeti pa szí v vszej tezsávaj pot v nebésza priprávlati. Csi szta vcsászi tüdi nej obá edne miszli, sze záto vsze lejko na dobro obrné, csi máta pred ocsmi vszeli nas právi námen : szebé pa szvoj sztán poszvecsüvati, ka szebé pa szvoje zvelicsata. — Pa, oh zsalosztno, kelko pa kelko mozsov je vdánij szlabosztam natelko, ka vecskrát domácso szrecco do korenjá podkopajo ! Z med tej szlabosztí lejko imenüjemo pijánsztvo, zametávanje návukov szv. Cérkvi pa prevelko poszvetnoszt.

1. Mozs pozábi, ka zanjega nega indri práve szreccse kak v njegovoj drzsini, iscse szí pajdástva, vdá sze pijacsi pa po krcsmáj zaprávi sz tezsávov zaszlüzsene krajcare. Domo pride pijau pa preklinja zseno. Veszélje do dela pa do molitvi preminé, pa zs njim tüdi szreca od hizse. Deca, po navádi bole szlabozsna, vidijo szlab zgléd, materino zsaloszt. pa zgübijo postüvánje do ocsé. Császi sze taksa pomilüvánja vredna deca sz tem véksov lübéznosztjov oklenejo materé, nájvecskrát pa po ocsinom zglédi

podivjajo, posztánejo razvüzdani. Pri taksi hizsaj zsvivéjo nájvecskrát v velkom szirmastvi, menkajo njim nájpotrebese recsi, vsze prevecs doszta sztáne, ocsa pa li pijé, pa pijé. Nebozse zsená bi doszta bole szrecsna bila v püsz-tini pri szamom szühom krühi kak pa pri taksem pijánom mozsévi. Csi je potrpliva pa tiha, te jo velka zsaloszt zná v ráni grob szpraviti, csi sze pa rada csemeri pa pszüvle te pa scse mozs hüsi gráta, pa deca, nebozse szirote, nemajo nikoga, na koga bi sze naszlanjali. Vnogo zsén odi v kresmo mozsé iszkat, tam pijéjo szamé z mozsi, eli pa szkrmá pijéjo domá zsganico, mocsen tej z rumom eli pa z drügimi opojnimi pijacsami. Zsvilenje v taksi drzsinaj je grozno. Racsun mozsóv, steri szo vdáni pijacsi, je pri-nasz vnogo. Miljoni pa miljoni koron sze na té nácsin zaprávijo. Vnoga dekla sze prlé sz tem tolázsi, ka mozsá szpreobrné pa ga od kresém odvnrné. Nazágnje sze pa navádno pokázse, ka mozs lübi kresmo bole kak zseno.

2. Drüga hiba, stera razcsemeri drzsinszko szrecso, je zemetávanje vere pa cérkvi pri nisternij, tak zváni „preszvetleni“ drzsinaj. Mozs escse hodi v cérkev (od taksij, steri szvojij nájvéksij krcsánszkij duzsnoszti ne szpunjávlejo, tü nancs gucsali nemo); kak pravim, mozs esese hodi v cérkev, da pa mrzi na mésnike, rad poszlüsa gucse, steri szovrázsijo vero, hodi v szlabo tovarsijo, pöbozsnoszti pa szvesztva sze njemi ne vidijo, nej njemi je po voli, ka dühovniki vszijo, ka delajo. Pomali sze mozs právoj veri odtüji, nej je vecs navézani na njo kak dete na mater, liki posztáne kak szühi liszt na drevi. Prvi vetrices ga odneszé. Ocsa scse tak nazlük szpunjávle te nájvékse krcsánszke duzsnoszti, deca, stera szo v taksoj mlácsnoszti zgojena, zse nedo szpunjávle. Csi pa deca nedo postüvala Bogá, te szvojij sztarisov tüdi nedo postüvala, Taksi sztarisje szí szami odzsagajo vejko, na sterój raszté szrecsa drzsine. Navádno sze pa taksa rodielszka hiba eli napáka tesko dá popraviti. Szkoro lejko

právimu, ka je takse brezverszko zsvljenje scse véksa ne-szreca za drzsino kak pijánsztvo. Zsena, stera je mejkoga szrcá, goszto potégne z mozsom na pot, stera pela v pogüblenje. Nancs száma nevej, gda to naprávi. — Prav je mela záto tiszta deklina, stera je právila: „Ne zemen sziz za mozsá taksega decska, steri je v veri mlácsen, nej pobozen, kelkosté bogásztva de meo!“

3. Trétji pokopics domácse szrecese je pozselivoszt po szveti. Nigdár nej zadoszta bogásztva, nej dela pa nej dobicska. Vsze miszli pa vsze zselé szo szamo na to obrnjene, kak bi sziz mogli povéksati bogásztvo pa deci dati kak nájvékse déle. To sze godi návadno pri taksij, ki zse tak májo preci lepo bogásztvo, pa scse li vecs zselejo meti. Nega csasza za molitev, nej za prijémanje szvesztev. Deca szo zanemárjena, roditele szamo delo pa dobicsek briga. Vszi glédajo z nevoscсэнimi ocsmi bogato bizso. Bogátec pa na szrmtnoj poszteli právi: „Nej szam meo csasza szkrbeti za deco; delao szam, szkrbno szam delao, pa szam nej meo csasza.“ O ti nebozse dűsa, kaksza bo tvoja vecsnoszt! Prav je, csi delamo, csi sze szkrbimo, pa csi zveszto szpunjávlemo duzsnosztiz szvojega sztána, eli edno je potrebno. Dajte Bogi, ka je bozsega, pa de vam vsze ovo podeljeno!

Hűdou sze godi zseni, stera má pijánca, nevernika eli parovnjáka za mozsá. Mogeó bi njoj biti opora, pa njoj je szamo v bridko zsaloszt; kvári dobro zgojitev dicé. Zs njoj bi mogeo zidati, pa szamo podira tiszto, ka ona sz trűdom naprávi. — Jeli pri taksij razmeraj more escse mati kaj doszégnoti? Sz cslovecsimi mocsmi znánkar nej, z bozsov miloscsov je pa vsze mogocse. Escse v nájvéksoj zapűscsenosztiz resi Bog csloveka. Mati sze neszmi zbojati trűda, csi sze dela za vecsno szreceso nemrtelnij dűs.

Kak naj sze záto zsena obrácsa v domáczi tezsávaj? Nájprlé sziz more poiszkatiz drűgo oporo. Nisterne zsenzke, tsere sziz nemrejo szamé pomágati, potozsijo szvoje domá-

cse tezsáve szoszidam eli prijátelicam, stere je rade poszlūsajo, je potolázsijo pa obszodijo mozsá.

Pa ka szo szi sz tem pomogle? Szoszida eli prijátelica njoj právi, ka je neduzsna, mozs pa bodikaj. Zaj sze zsená povrné domo z nevolov, mrzi na mozsá, domá njoj je scse bole vsze túje, zsmetnej prenása breme zákona, szvája z mozsom je scse véksa. Szoszida jo je poszlūsala, pa szi je száma prti szebi miszlila, csi rávno nej vöpovedala: „Ti szi túdi nej dobra. Malo bi zse lejko potrpeła.“ Hitro povej dele szvojoj szoszidi pa prijátelicam. Za máli csasz zná cela vész za domácsó szvájo pa kreganje. Zvedi túdi mozs, steri pôsztáne vesz divji na szvojo zseno. — Ka szi doszégnoła, neszrécsna zsená, sz szvojim náglím gucsom, ka szi zaj zmogła?

Te, gda de ti szrcé tesko, pa bos neszrecsna v szvojem sztáni, sze szpomeni z recsi proroka, ki právi: „V mucsanji pa v vüpanji naj bo vasa mocs.“ Ka sze zgodi domá, naj domá oszláne. Zsaloszt zsené naj osztáne szkrivoszt na dneš njénoga szrcá. Kem vecs gucsis proti mozsi, tem vecs gucsis proti domácsój hizsi, pa tem vecs gucsis proti szebi, záto ka szi ti szteber hizse, stero podiras. Csi ti je szrcé tesko, pa ti trbej tolázsbe pa pomocsi, te premiszli dobro, komi zavüpas szvoje szkrivoszti. Szamo taksim, steri szo zaisztino zaneszlivi, steri szo csedni pa znájo mucsati, szamo taksim sze dá császi potozsiti od szvoji tezsáv. — V mucsanji de vasa mocs. Csi je nas Jezos telko trpo, pa je vsze z nájvéksov potrplivosztjov prenásao, zakaj te nebi mogła ti na szveti kaj pokore opraviti? Szamo malo dobre volé pa potrpenja de ti trbelo.

Pa v vüpanji bo vasa mocs. Csi je zsená na szvojem mozsi szamo breme najsla, te more pomocs odzgora iszkati. Necsrecsna szi pa zapüscsena, miszlis, ka ne bos mogła zsveti pri taksi tezsávaj, pa pogledni, ocsi tvojega nájbošega prijátela, ocsé pa brata szo na tebé obrnjene.

Z níkov tíhov zsalosztjov ti právi: „Hesi, zakaj po pozábis, na mené?“ Tam v hizsi je krizs, na krizsi pa Szin z odprtimi rokámi pa z ranjenim szrcom. On, ki je szpio kelij do dná, ki pozna vsze cslovecse nevole, pozna túdi tvoje, te csáka, te zové, ti veli: „Pridi k meni, jesz szam tú.“ — Molitev pred krizsom, cilò molitev k preszv. Szrci Jezosovomi, stero nasz je tak nezgovorno lübilò, pa ód nasz bilo zavrzseno pa zapüscseno, pa nasz záto li lübi, to preszv. Szrcé pomiri tvojo zsalosztno düso. Vüzsgé sze ti perinja lübézni do Jezosa, pa de ti kázala královò pot krizsa, po steroj pridejo gresniki v neszéba. Pridi tak-sega hipa molit v cérkev pred tabernakel, jemli szvesztva, pa zse oküszis, kakso mocs dá nasa vera zsalosztnomi szrci. Moli v vszaksoj máloj zsalosztli pa tezsávi, v szak-soj véksoj nevoli, pa pridi v cérkev, tam sze potozsi Jezosi. Pa nejdi prlé vö, pokesz szí nej potolázsená. V mucsánji pa v vüpanji de vasa pomocs.

Po A. Obl.

Szveta mesa za mrtvé.

Pater Lakorder (Lacordaire) je v zacsetki szvoje predge od nemrtelnoszti dūse, pripovedavao szledecsi dogodek.

Eden polszki grof, brezverec, materialiszt, je popiszao edno knigo proti nemrtelnoszti dūse.

Vsze zse je gotovo bilo, szamo bi trbelo v stampo poszlati, gda sze eden den priblizsa k grofi, szprehajajo-semi sze v ogradi, szziromaska zsenzka, sze njemi vrzse pred noge in pravi z szalosztim glaszom: „Moj dober grof, meni je mozs mro. Morebiti sze njegova dūsa nahaja v vicah, gde trpi... Jasz szam taksa szirota, ka nemam niti toliko penez, ka bi mogla dati za edno szv. meso za pokojnoga mozsa, Naj mi Vasa dobrotivnoszt pride na pomocs, da resim njegovo dūso.“

Csiravno je grof mocsno prepriicsani bio, ka je ta zsenja bila gnana po szvojoj praznoj veri, denok jo ne mogeo zavrcsi.

Dao njoj je eden zlat, z sterim zsenzka puna veszelja bezsi k dūhovniki, naj darūje kaj szvetij mes za pokojnoga mozsa.

Pet dni po tom tak zvecsera, je grof szam bio v

szvojoj hizsi pregledüvao je niksa pizma. Gda szamo na ednok, kak zdigne ocsi, zagledne pred szebov mozsa, ki je bio oblecseni kak drügi vesznicski moski.

„Grof“ — pravi te mozs — „priseo szam vam zahvalit. Jasz szam mozs tiszte szirote dovice, stera sze vam je preporacsala pred nisternimi dnevi, ká bi njoj dali bar toliko penez, koliko bi zadoszta bilo za edno szv. meso za pokoj mojoj düsi. Vasa radodarnoszt je bila szprejeta pred Bogom. On je dovalo ka szam sze vam priseo zahvalit.“ Reksi te recsi, je premino kak szenca.

Ta prikazen je za grofa velika szreca bila; vrgo je v ogen szvojo knigo proti nemrtelnoszti düse in je vrelo razsirjavao pa pozdigavao krscsanszko vero do szmrti.

Nepozabmo sze z nasih preminocsih. Molmo za nje in dajmo almostva, stera majo veliko mocs za resenje purgatoriumszkih dusic.

R. J.

III. Kaj je III. red?

Imeno szem v drugom navuki, ka III. red med szvetom da dobre duse na tolazsbo Szrci Jezusovomi, kak prvi i drugi red v szamosztanah. Najlepsi dokaz te trditve szo vnogi szvetniki i szvetnice iz tretjega reda. Njihovo szveto zsvljenje je ocsiveszno poszvedocsilo toga, kaj namenim v prisesztnom odsztaVKi razlozsi i vasz navcsiti, namrecs ka je *tretji red eden szveti red*.

Szveti je te red ar je njegov nasztavitel eden iz med tih najveksih szetcov szv. matere cerkve. Nas dragi zvelicsar nasz vcsi ka *dobro drevo nemore lagojega, niti lagoje drevo dobroga szada roditi*«. (Mat. VII. 18.) To imenitno drevo, stero je v Assisiji zrastlo, da je tak szveto bilo, ka je szam Szin Bozsji szvoje najdragse kincse i najlepse biszere, szvoje petere rane na njega zavupao-je ne moglo nacsisega, kak szveti szad roditi. Njegove velike duse, njegove ocsiscsene ljubezni zreli szad je tretji red, nemore zato drugoga zsmaja imeti, kak ja njegova dusa mela. Ona je pa nad vsze szamo Boga iszkala, kak izraz njeni szvedocsi: *Bog moj in vsze moje*«. To je bila namrecs prva i szlednja recs pri vszem dugovanji szv. Franciska. „Bog moj in vsze moje“ je djao v veszelji i zsaloszti, v zdravji i boleznj, v postenje i zavrzsensozti, v obilnoszti i szromastvi. Njega ne genola obilscsina, ne zdravje, ne csaszti i ne potro beteg ne szromastvo ne spoti, on je szamo Boga scseo meti, drugo njemi je ne trebelo.

Toga duha je vcepo on v szvoj tretji red, zato je te red, kak koren i ocsa njegov, tudi szveti.

Szveti je tretji red nadale i zato, ar ma vsze skeri ali szredsztva v szvojih posztavah za poszvecsenje potrebna szveta od Jezusa nesztávljene i od njegove materecérkve potrjene szvete recsi v szvojem vodili neprejpiszaue. Szveti moramo biti, to je zapoved za vsze dana, ne szamo za tretjerednike. „*To namrecs je vola bozsa, vase poszvecsenje*“ (I. Tes. IV. 3.) „*Bodite tedaj popolni, kak je vas Ocsa nebeszki popolen*“ (Mat. V. 48.); „*Bodite szveti, ar szem jaz svet*“ (Mojz. XI. 44. Te bozse recsi szo vszem povedane. Pa te túdi „*Nikaj vtepenoga ne more priti (v kralstvo bozse) notri, „zvúnaj osztanejo pszi i vrazsarje, neszramnjákje, morivci, bolvancsarj i vsze kaj lúbi ino delá lassz.*“ Szkriv Rajz. XXI—27—XXII—15).

Kaj pa pomaga csloveka, naj szvetoszt doszégne? Miloscsa bozsa, pomocs. Jezus nasz vcsi „*Brezi mene nikaj ne morete csiniti* (Jan. XV. 5). On nasz mora pomagati, cse scsémo kaj dobroga escse to najmenjse zvrstiti. On pa pomaga tiszte, ki molijo i zapovedi zadrzsijo. „*Proszite i dobite*“ (Jan. XVI. 24.) je obecsao i „*cse scsésiti v zsiavljenje, szpuni zapovedi*“ (Mat. XIX. 17.) je zapovedao.

Tretji red naprej pise molitev vszakdanésnjó, zapovedava poszlúsanje szvete mese po mogocsnoszti vszaki dén, goszto szpoved in precsiscsavanje, pobožsnoszt i szmilenoszt, mir i pravicsnoszt, lúbézen i sztanovno csisztocso, deli brezstevilne odpúsztké i blagoszlove, opravlja prelepe obrede (ceremonije) pri szprejemi, obljúbi, szhodah meszecsnih i no drúgih prilikah, steri szo znajlepsimi molitvami od matere cerkve okincsani ino sze od prave matere cerkve oprávljajo, túdi podarjeni z najbogatejsimi miloscsami. Pa té prestete recsi szo szame szvéte, szo sztéblo szveto 3 réda.

Cse k tomi escse zracsunámo priprosnje nasih szvetih bratov ino szeszter, njihove vrednoszti stere lehko Bogi darújemo i ponjih za szébe szmilenje szproszimo, zaisztino

moramo reči oh ti blaženi tretji red, i moramo iz zafalnoszti punoga szrca kricsati : blažena je vőra, v steroj szem ga na szebe vzeo i moramo vszakomi ne tretjeredniki zseleti : duzszen szí szvét posztati, ovak sze nemoresz zvelicsati, najlehzej sze v 3 redi pozsvetis, o ne zavrzsi ga.

Szveti je tretji red ob tretjim zato, ar vszako kotrigo poszveti. Koren je szv. Francisek — szveti je tak ; szteblo szo skéri, regule od szv. materecekve potrjene — szame szvete reči, kak : molitev, poszt, szv. mesa, szv. precsiscsávanje, miloscsina itd, szvéte szo pa túdi veke na tom sztebli, tretjeredniki i tretjerednice, da z korna i sztebla szvetoga, szveto mocs v szebe pocecajo i szeposzvetijo. Zato szo vszi szveti posztali i sze zvelicsali, ki szo k tomi korni i sztebli priroscseni osztali i osztatanejo den denesz — i ne szlisijo med tretji red, ne k toni drevi, nego szo loscsina, ki ponjem od dneva do dneva szvetejsi ne posztanújejo. En pogled vrzsíte dragi moji zdaj v szébe i szpoznajte pri njegovom opazúvanji, cse szte morebiti vi túdi ne loscsina. Loscsina sze vcepiti mora i dobra szveta szpoved je jedino dober cep vnjo.

Klekl Jozsef.

Nezmerna lepota preszv. Szrcá.

Csüdivati sze moremo, csi premislávlemo sz kaksov szkrbjov szi je nevtrüjeno prizadevao da bi tüdi szvoje vucsenike vneo za molitev i v njüvi szreaj obüdo pravo neomahlivo zavüpavnoszt. „Proszite pa sze vam bo dalo.“ Ali nebi bilo zse to zadoszta apostolom? ali ne zadosztuje edenkratno zagotovilo iz vüszttisztoga ki je pravo: „Neba i zemla bo presla, moja recs pa ne präjde“? To sze zná da bi bila zadoszta edna száma recs, ali njemi je teliko na zavüpanji, da trikrát ponavla szvoje zagotovilo: „Proszite i sze vam bo odrplo.“ (Mat. 7, 7.)

I tak kak da scse nebi bilo zadoszta, zse palik ponávla to trikrátno oblübo zdrügimi recsmi: Zakaj vszaki steri proszi präjme; i steri iscse najde; i steri kloncka sze njemi bo odrplo.

Pa ar je vido naso szlaboszt i nezavüplivoszt zna sih szrc, je steo szprilikami scse bole szégnoti do srcá-i nasz k zavüpanji — tak rekocs prisziliti. Szprevido je naimre, ba nisterni scse teliko zavüpanja nado meli do Boga, kak do kaksega navádnoga csloveka; zato sze njemi milo vcsini i vzsäljen szpitávle, csi je ge taksi cslovek, tak trdoszresen, da bi odpovedao szvojemi lasztivnomi deteti falácsek krüha, csi ga prószti za njega, i scse dale ide i globokeise: „Steri cslovek je med vami, ki bi, csi ga njegov szin krüh prószti, kamen njemi dáó? Ali csi ga ribo prószti, bi njemi kacso dáó?„ (Mat. 7, 9. 10.) Miszlim, da bi sze vszaki scse tak zanemárjeni ocsa razzsälje noga csüto, csi bi njemi kaj taksega na ocsi metao, ar isztina bi bio szlabsi od tigrisa, ki szkrbi za szvoje mlade, szlabsi od kovrana, ki szperotami szegrévle mláde i njim hráno donása. I Glejte, Jezus, da bi vnasih szrcáj zavüpanje pridobil, sze celo tak dalecs ponizi, da nebeszkoga Ocsó sztaksimi primerja, i zatrdjavle, da isztina ne szlabsi

do szvoje dece, kak zemelszki ocsevje : „Csi teda vi ki szte hűdobni, znáte dobre dáre dávati szvojoj deci : kelikobole bo vas Ocsa, ki je v nebészah, dobro dáó tem, steriga proszijo“ ! (Mat. á, 11.)

Tűdi to je szprevido, da bodo vnogi pri prvoj molitvi záto zavűpali, ali csi vesaszi ne bodo poszlűnjeni, bodo dvojili i molitev celo zapűscsali ; zato sze palik ponizi do naj niszjega cslovecsega zavűpanja i vesi v dvojih prilikaj, da bi sze szlednjics ne vdao szilnim prosnjam. Kak je prijateo od szvojega prijatela o ponocsi znadlezsnim klonckanjom na zagnje le szsproszo tri kolacse, ta prilika vam je zse zadoszta znána iz prosnjega tjedna ; naj vam povem le drűgo, ki je menje znána ki jo szveti Lukács etak pripovedávle : „Govoril njim je pa tűdi priliko, da je potrebno vszigdar moliti i ne henjati, rekocs : Szodec je bio vniksem meszti, steri sze boga ne bojao i za csloveka ne márao. Bila je pa tűdi niksa dovica v tisztom meszti i je prisla knjemi rekocs : Vcsini mi pravico zoper mojega neprijátela. I dugo csasza né steo. Potom je pa szam pri szebi pravo : Csi ravno sze Bogá nebojin i za csloveka ne máram venda ar mi ta dovica nadlego dela, njoj vcsinim pravico, da me na zádnye ne pride prav hűdo nadlegovat. „Goszpod je pa pravo : Poszlűsajte ka krivicsen szodec pravi ! Ali Bog pa nebi pravice vcsino szvojim iz voljenim, steri kriecsijo nocs i den knjemi, i ali bo potrpljenje meo v oziru njih ? Povem vam, da njim bo hitro pravico vcsino.“ (Luk. 17. 1—8.)

I kak da scse to nebi zadoszta bilo njim po szlednjoj vecsérji, te, gda je priseo csasz, da njim brezi prilike govori, gda sze je po szvetom obhajili tak prijatelszko razgovarjao zsnjimi — te njim palik zagotavla : Zaisztino, zaisztino vam povem csi bote Ocsó kaj proszili vmojem imeni, on vam bo dao. Proszite pa bote prijeli, da bo vase veszélje dopunjeno. (Jan. 16, 23. 24.)

Ka ne, szrce tisztoza, ki tak vesi, tak zsivo prepocsa, more biti szamo puno zavűpanja, i bar nemre ocsi-vesznejse kázati, kak vizzoko stima to jákoszt ?

Ka szmo od vere povedali to vala tűdi od vűpanja : Jezus je tam szvoje miloszti tálaó, ge je vido malo zavűpanja ; stò je pa z vűpanjom knjem pribezsaó, tiszti je bio poszlűnjeni ar je bio potrostani odnjega.

Trdno zavüpanje Matere bozse je njegovo szrcé nag-nolo, da je prvo csüdo vsino, vodo vu vino szpremeno, csi tüdi je pravo, da njegova vöra scse ne prisla. Trdno zavüpanje je pridobilo naglo ozdravljenje dvanájszletnoj betezsnici, steroj nikse zdravilo ne stelo pomágati.

Mela je nájmre takse zavüpanje do Goszpoda, da je právila száma pri szebi: „Csi sze le njegovoga oblacsila doteknem, bom ozdravlena“, (Mat. 8. 21) i isztina je ozdravila.

Trdno zavüpanje je kananejki — szkoro bi pravo — zaszlüzsiló, da je bila vu szvojoj hüdoj britkoszti zavolo obszedene hcserke potolázsená. Csi rávno je bila njena vera i njeno vüpanje na velkoj poszkusnji, venda ne odnehála, liki je scse bola vüpála, le scse zavüpanejse proszlila, náj sze je Goszpod szmili i náj njoj pomága. Njena zavüpana prosnja, zse dvakrat zapsztom, je bila trétjics poszlünjena i prijela je, ka je zselela. [Mat. 15. 22.]

Trdno zavüpanje je dalo szlepci pogléd, zakaj gda je so Jezus mimo njega je zvüpanjom kricsáo, i gda njemi je vnozsina branila kricsati, je scse bole glaszo kricsáo: „Jezus, szin Dayidov, szmili sze me!“ Zato sze ga je szmilo, ár njemi otpro ccsi, da je pálik vido. [Luk. 18, 35.]

Trdno zavüpanje, da scse izmed teliko eden zgléd naznanim, je gobavoga ocsisztilo. „Goszpod,“ je prozso pun zavüpanja „csi scsés, me mores ozdraviti!“ té tak zavüpane recsih szo genole Jezusovo milo Szrcé, da njemi prijazno pravi: „Scsém bojdi ocsiscsen!“ [Mat. 8. 2.]

Zádnjics neszmimo pozábiti, da je Jezus vu vszem szvojem djánji, v náj véksi sztiszakaj, nam zapüsztó náj lepsi zgléd krscsanszkoga vüpanja. Szv. Apostol Paveo ki je Jezusovo Szrcé tak dobro poznao nam to pripovedáva: „Glejmo na zacsétnika i dokoncevavca vere na Jezusa, steri je za szebi pred poszlávléno veszélje krizs pretrpo, i ne márao za zaszramovanje i szedi na desznici szedezsa bozsega. Mislíte na njega, steri je takse naszprotüvanje zoper szebe od gresnikov presztáo, da sze ne v trüдите i vam vasa szrcá ne vpadejo. Zakaj neszte sze scse do krvi vsztavlali, gda sze bojüjete zoper greh.“ [Hebr. 12 2.]

Dve recsi sze vsimo iz teh apostolovi recsi, prvics da bozsi zvelicsíteo v najhüjsem preganjanji vnájsztrásnejsem zapüscsenji ne dvojüto, liki kem véksa je bila

njegova britkoszt, tem bole zvüpanjom je molo na Olszkoj gori, na krizsi itd, vesz vdáni vu volo szvojega nebeszkoga Ocsa; drügics da sze po njegovom zgledi — ka je tüdi namen toga priprosztoga szpizsa — vnaj hüjsi tezsávaj i szküsñávaj vojszkujemo, vej ravno njégovo prebodjeno Szrcé nam je zasztava vecsnoga zsvlénja, vej nam rana njegovoga Szrcá szvedocsi, da vsze, ka je vcsinolo i trpelo je vcsinolo i trpelo za naso vezsno szrecso i ka scsé drügo kak, da eti zdaj trdno vüpamo, tam pa ednok vecsno vzsivamo? Szrcsno i zvüpanjom teda tüdi mi zovimo szv. Pavlom: Csi je Bog znami, sto de proti nam? Steri tüdi szvojemi lasztivnomi Szini ne prizaneszeo, liki ga je dáo za nász vsze; kak da bi nam nebi tüdi zsnjim vszega podelo? Sto bo tozso izvolene bozse? Bog je steri opravicsi. Sto jih bo obszodo? Krisztus Jezus je steri je mro, steri je tüdi sztano, steri je na desznici bozsoj, steri tüdi proszi za nász. Sto nasz bo teda locso od lübezni Krisztusove? Ali nevola? ali szlitzka? ali lakota? ali nagota? ali nevarnoszt? ali preganjanje? ali mecs? . . . Pri vszem tom pa premágamo zavolo njega, steri nasz je lübo. Szveszti szem szí nájmre, da ne szmrt ne zsvlénje, ne angelje ne poglavarsztva, ne oblaszti, ne vezdasnje, ne prihodnje, ne mocs, ne viszokoszt, ne globocsina, ne drüga sztvár nasz nede mogla locsiti od lübezni bozse, stera je v Krisztusi Jezusi, Goszpodi nasem.“ [Rim. 8, 31. id.]

Disc.

Oszkrunjávec szv. krizsa.

Mále pon võre od nikse cseske vészi je sztáo na ednom brzsicsi jako sztári leszeni krizs. Hodili szo k tomi krizsi vecsáni sz preszecijov v szej potrebsinaj pa v nevolaj. Sztoji pa brezsics proti vészi tak, ka sze je krizs lejko vido szkoro z vszake hizse.

Pofárbani je bio krizs árdécse. Pri nogáj podobe Jezusove je bila privézana plejnáta poszodica, stera je bila szkoro vész letni csasz z rozsicami napunjena, stere rozse szo natrgali deeski, dekle eli pa kaksá drůga pobožsna oszeba, pa szo zs njimi pocsásztili Odkůpitela.

Nasztála je ednok vihérna dezsdszsevna noes. Po toj noesi, kak inda szeli, szo prebiváoci sli glédát, csi je vihér nej napravo kaksega kvára. Sto bi popiszao njij csůdivanje, gda szo vidli, ka krizsa nega? Nisterni szo miszlili, ke sze njim szenja, pa szo szi zácsali menoti ocsi, sztáre mamice szo szi pa ocsálje devale na ocsi pa szo tak iszkale krizs.

Pa krizsa je nindri nej bilo videti. Nazágnje je prislo lůdém na miszeo, ka je zse reksi krizs sztári, pa ga je znabiti vihér podro v preminocsoj noesi. Nisterni szo sze

szpravili pa szo sli glédát, dvá szta pa sla goszpon plivánosi pravít. Plivános je nato tūdi so glédát, kak sze je zgodilo, pa ka sze je zgodilo.

Vszi szo posztali szrditi obrázov, gda szo vidli, ka je nej vihér podro krizsa, liki ga je podrla hūdobna cslovecsa roka. Bilo je nájmre krizsno drevo na eden lakét ober zemlé prek odzsagano, novej szta bilej odtrganivi pa szta nakli lezsali, edna roka je bila zse tūdi odtrgnjena, pa sze je vidlo, ka je mogeo hūdodelnik to grozno delo povresti pa odbezsati.

Nato szo zéli krizs pa szo ga odneszli v cérkev. Tam szo ga po plivánosovoj zseli obeszili na szteno, v sztrasen szpomin oszkrunjávca, pa szo ga nej mogli zadrobisati. Szumnili szo dvá pijániva decska, ka szta reksi to onjeva vcsinila, pa da szo nej meli miksi szvedokov, záto szo jiva nej mogli g veri jemati. Prebiváoci szo szklenoli med szeov, ka vszako leto parkrat naprávijo cerkveno darúvanje pa szí tak naberéjo telko penez, ka posztávijo novi kameni krizs.

Nikelko tjédnov po tom dogodki je bilo pozváno petró decskov sz té vészi g vojákom. Mogli szo iti v boj, steri sze je vrso pri Königréci. Ednomi tej mládi vojákov szta bilej potrtivi obej novej. V sztrasni bolecsinaj szí je zselo vojacskoga dūhovnika pa je zmérom ponávlao recsi ; „O, vej szam szí to zaszlúzso, vej szam szí to zaszlúzso, szmiluj sze mi, lūbi Bog !“

Gda je priseo dūhovnik, njemi je povedao szvoje imé pa imé szvoje vészi, pa ga je proszo, naj reksi to nepozábi. Nato njemi je pa zacsno praviti, ka je v ednoj dezszdzsevnaj nocsi, na stero nocs je dugo csakao, odzsagao krizs, odtrgao obej novej Krisztosi pa jivi je nakla vrgeo.

Nameno je tūdi raztrgati roké pa pokoncsati celo podobo, szamo ka je zacsao lajati pesz, pa je miszlo, ka ga sto pri tom deli nájde, záto je odbezsao. Dugo ga je zse csemerio té krizs, záto ka szo lūdáj telko nanjega zavúpali nájbole pa scse záto, ka bi sz tem bozsnim delom vzéo deklicam veszélje, stere szo ga telkokrát z venci pa rozsicami kincsile. Pravo je tūdi, ka sze njemi je doz-daj nikaj drūgo nej zgodilo szamo pravica, kak csi bi znao, ka ga je Bog zapúsztó. Proszo je dūhovnika, naj bi pizsao njegovim domácsim, pa naj bi v njegovom iméni

proszo roditele, ka bi posztavili zs njegovoga déla novi krizs, pa sz tem poravnali hüdobijo, stero je on vsino. To je zsela mujrajocsega njüvoga szinü. Nadele je proszo, naj bi goszpon plivános razglászo, kaksza kázen je njega doszégnota, naj bi szilüdjé sz toga návuk zéli, naj bi njemi odpüsztili pa zmolili za njegovu düsnozvelicsanje edno zdravomarjo.

Dühovnik je potolázso betezsnika pa njemi je obesco, ka vsze szpuni, ka njemi je narocso scse tisztü vecsér je szirmák zmérjeni z Bogom püsztü szvojo düso. Kak je zselo, tak sze je zgodilo. Zaj sztojü na tisztom brezsicsi pá krizs, novi, viziki, kameni. Posztavili szo ga roditelje toga hüdodelnika sz prebiváoci vréd, ki szo njim steli pri tom kaj na pomocs biti.

To je zgodba, drági cstevec, stera nam kázse, ka Bog ne placsüje szamo dobroga, liki kaznüje tüdi to hüdo. Vnogo taksij zgodbic jé, stere nam kázsejo, ka oszkrunjávcü krizsov eli drügij szvétij recsi zse na tom szveti dobijo zaszlüzseno placсило. Postüjmo záto, pa szkázsimu csaszt krizsi, stero je znaménje zvelicsanja pa szmiljenja.

P.

Isztina je.

Isztina je, da vszega je pomali,
gda trbé za dobro recs,
mosnja szüha vola szlaba,
csi Bog zsele mali dár ;
za bozso csaszt je den prekratek
preszlabo zdrávje szlaba pot,
vszi drügi pridejo na vrszto —
i on ki csáka, je Goszpod.

Isztina je, da vszega je zadoszta,
gda trbé za szlabo recs,
mosnja hitro sze napuni,
csi satan sztávi szí oltár ;
vsze njem pomága, vsze sze trüdi
vsze dela tüdi keszno v nocs
niscse ne pita, ka bo zdrávjom,
za greh je csasz i pot i mocs.

Isztina je trbelo de oditi,
gda vgászne zimszki dén,
placsila vszi bodo csakali
csakali bodo, pa — zamán.
Komi szí delao, on naj plácsa
Pa szkem ti plácsa krao szvetá
Placsilo vecsno de le tisztim
ki delali szo za Bogá.

D.

Velki interes.

Pred nekolikimi leti je sztopo ednok pognjé zse sztarovicsen goszpod v ednō proszteso kavárno v Parizi. Szeo szí je za szto pa szí je velo prineszti szklecsiko mleka pa zálozs beloga krüha, Obráza je bio té goszpod beloga, szühoga, na sterom je prebivala velka zsaloszt, pa poleg toga je büdio szpostüvánje do szébe, tak ka szo njemi vcsaszi podvorili, csi rávno je bila njegova obleka zse jako ponosena. Jo je hitro, ka je kázalo, ka je bio jako lacsen. Gda szí je povzsio té máli obed pa zmolo Bogá, je sztano pa je so prti dveram, nej ka bi pitao, ka de duzszen; pa je tüdi nej bilo tak videti, da bi szkrmá steo oditi pa obeda nigdár nej plácsati. Natákar njemi je nikaj nej vüpao praviti, liki je so g vertinji pa je njoj pravo, ka sze je zgodilo, pa jo je pitao, ka naj naprávi. Kavárna je bila lászt edne szirmaske dovice, stera je mogla velko drzsino hrániti, pa je záto tá goszpá, stera je vsze vidla, ka sze je zgodilo, etak právila natákari: »Dobro je; jesz poznam toga goszpoda. Naj szamo ide; nej ga trbej opominati, ka bi placsüvao!« Na drügi dén, rávno v tisztoj vöri, pá pride té goszpod, szí széde rávno za tiszti szto, kak vcsera, pa szí veli prineszti mleko pa zsálos beloga krüha. Gda to pojej pa Bogá zmoli, te sztáne pa ide kak prvi dén. Trétji

dén je pá priseo pa je rávno tak napravo kak presnjiva dvá dnéva. To sze je godilo dén za dnévom dvá celiva meszeca.

Gospá sze je toga tihinszkoga goszpoda tak navádila, ka ga je prvi dén, gda je vecs nej priseo, zse zsmetno csákala; gda je pa zse tüdi na drügi dén nej vecs priseo, sze je zácsala nevolivati. »Moj Bog, ka sze njemi je ge pripetilo, ka ga vecs nega?« je pitala. »Znábiti je zbetazsao, nemre sze priti pa trpi velki glád. To more dober cslovek biti, pa sz tem, ka je k meni priseo iszkat potreben zsives, mi je pokázao zavüpanje, stero naj jesz ne zavrzszen. Csi bi bio neposteni cslovek, te nebi tak ravnao: szklecshka mleka pa zsálozsecz krüha je bio brscasz vesz njegov zsives na celi dén. O da bi szamo znála, ge jé?!« Pa té zselé je bilo lejko povedati, tesko je pa szpuniti. Dovica je doszta pozvedávala za njim, da je pa nej mogla zvedeti nicsesza. Scsaszoma je mogla nanjega pozábíti, záto ka je mela doszta drügoga dela pa szkrbi.

Preteklo je leto dni, kak je té tihinszki goszpod prvi krát priseo v kavárno máli obed iszkat, pa za dvá meszeca je premino, ka niscse nej znao — kama. Zaj je pa szamo poszlae eden pizács glász dovici, ka naj vcsaszi pride k njemi, ka njoj má dati preci penez, stero njoj je niksi goszpod odlocso. Gospá ide k pizácsi, pa da sze je bojála, ka je to szamo kaksa zmesavica, szi je zéla sz szeov vsza potrebna pizsma. Pizács je pogledno pizsma, pa je vido zs njij, ka je goszpá, stera prednjim sztoji, rávno tiszta, steroj je goszpod peneze odlocso. Právi záto dovici: »Gospá, to máte 24 jezér rajnski, vasi szo.« Dobra goszpá je debelo glédala pizácsa, záto ka je nej razmila, ka to pomeni. Da bi njoj pizács razlozso, odked je vsze to, záto sze je hapo csteti pizsma, v sterom pizsmi njoj je goszpod té peneze odlocso. Glászilo sze je pa to pizsma etak: »Dovici N. N., stere je kavárna v v tisztoj pa v tisztoj vulici pa pod telkov hizsnov stevilkov, odlocsim 24 jezér rajnski, ka njoj sz tem nekolko poplácsan njéno dobrotivnoszt, záto ka mi je dvá meszeca dávala obed, pa me nigdár nej proszila. plácese. Neszrécsna právda me je nájmre tiszti csasz szprávila od vszej dohodkov. Bozsa previdnoszt pa, v steroj szam szigdár trdno vervao, mi je celo moje imánje nezáj povrnola, pa szi

zaj cstém za duzsnoszt, ka njoj z intersom vréd plácsam
tisztí 60 obedov, záto ka szo me tej obedi v tisztom császi
obdrzsali v zsvljenji. Mojega iména dovici nej trbej znati.
Szamo telko, ka szam jesz tisztí sztári goszpod, ki szam
k njoj hodo mleko pa krúj jeszt.

»Kak velki velki interes je to!« szi znábiti miszlis,
drági cstevec. Isztina je; pa je scse záto to itak nej tak
velki, kak ga goszpodni Bog dávle za vsze, ka szi njemi
v csaszt, eli pa steromi szvojemi blizsnjemi v právoj lü-
béznosztí dáo eli pa vsino, cilo escse tüdi za tisztó, ka
szám od szebé zatajis. Szkrbi szi záto za takse interese!
Prilike za to más vsze povszédi. Csi nemres v djánji, pa
koncsi v molitvaj. P.

Drobis.

Moska recs. Baron Vogelszang. ki je krscsánszkomi delavsztvi telko dobra vcsino, je z lütaránszke vere sztopo v katolicsánszko, On pise szvojemi prijáteli eta: »V verszki recsáj sze podvrctsi bozsoj Cérkvi pa njénim zasztopnikom, sze mi vidi zevszema prav, záto ka sze sz tem podvrzsem szamomi Bogi. Csi bi pa osztáo lütarán, te bi pa v verszki recsáj mogeo biti pokoren taksim lüdem, sterij oblászt je nej od Bogá. Toga pa jesz nemrem vcsiniti, za to szam presegav, ka bi sze jesz pokorio krivo-vernomi Lütár Martini pa njegovim naszlednikom. Bogi szam steo biti pokoren, pa nej lüdén, záto szam posztáo katolicsan.« — To je moska recs velkoga vucsenjája. Nász katolicsánce nadigávle k lübézni do katolicsánszke Cérkvi. ka szo ti nájvéki vucsenjácje bili vszigdár verni katolicsánje.

Ognjenik Etna. Meszeca szeptembra je breg Etna pá zácsao ogen vö sz szebé. metati. Té breg je na talján-szkoi zemli, pa sze od csasza do csasza naprávijo nanjem spranje eli réski, vö sz sterij sze razlevle ognjena tekocsina. Tá tekocsina, sterij sze právi »láva«, vszeli doszta skode naprávi v okolici. Zaj je tüdi vno-zsino goric szprávila nanikoj.

Verszka státisztika, Pater jezuit Kroze je objávo knigo, sz stere cstémo, ka je bilo leta 1908. na celom szveti med 1561 miljon lüdi 618 miljonov krisztjánov poleg 13 miljonov zsidovov, 207 miljonov mohamedáncov, 49 miljonov taoisztov pa sintoisztov, 210 bramanov, 125 miljonov budistov, 240 miljonov konfucijáncov, 92 miljona fetisisztov pa drügij poganov. Za 7 miljonov lüdi sze pa scse ne dá dolocsiti, kakse vere szo. Krisztjáne je razdelo páter Kroze etak: 293 miljonov rimszkij katolicsáncov, 186 miljonov protestantov, 137 miljonov orthodoksznij grkov, 9 miljonov orientálszkij sizmatikov. Pri tej stevilkaj

vidimo z edne sztráni, ka je nász rimszkij katolicsánov nájvecs na szvejtí, z drüge sztráni pa to, ka scse je vnozsino národa na zemli, steromi je dozdej práva Krisztosova vera zevszema nepoznána.

Kak delects je meszec od zemlé. Eden amerikánec je vö zracsunao, kak dugo bi mela zseleznica gor na meszec iti, pa kelko bi tá vozsnja kostala. Po njegovom racsunanji bi vlák, steri po 60 kilometrov vcsini vszako vöra, priseo na meszec v 2,580,000 vöraj, to je v 104,166 dnévaj, ka zadene 285 let. Vozsnja bi pa trétjem rázredi kostala 930,000 dolárov, ka je po nasem stiri miljone pa sészt-szto jezér korun.

Ete sznovics je za dvá meszeca dáni, ár szmo ne steli razdrobiti szobocske nove cérkve zgodbo, liki za to je tüdi dvakrat tak velki, kak návadno!

Ki szo do konca oktobra sznopics plácsali, onim novoga leta kalendár escse v tom meszeci razposlemo.
Rediteo.

Elisabeth Pável je v Laafeldi nabralala na bedenicko cérkev 10 koron pa eden chorrock ino 2 robca za kelih — Lepa hvala za dobroto darovalcov.

**Milodari na novo bogojanszko cérkev.
z Bükovnice.**

	kor.
Horváth József	20.—
Berdén Klára	2.—
Toplak Peter	10.—
Horváth Júri szrednji	10.—
Györek Stevan	4.—
Horváth Ferencz	5.—
Varga Bedenik	10.—
Puhan Stevan	10.—
Györek János	5.—
dov. Horváth Júri sztar.	4.—
Mericsnyák Ivan	4.—
Horvath Peter	7.—
Horvath Matjas	6.—
Toplak János	10.—
Györek József	5.—
Horvath Stevan mlajsi	5.—
Puhan Matjas	5.—
Lovrencsécz Stevan	5.—
Horvath Júri	4.—
Horvath Anton	2.—
Glavács József	5.—
Lovrencsécz János	2.—
Puhan Ferencz	10.—
Horvath Vinci	4.—
Toplak Ferenc	3.—
Gorza József	2.—
Puhan Mihál	10.—
Camplin Martin	4.—
Toplak József	5.—
Györek József	10.—
Györek Peter	6.—
Horvath János	4.—
Toplak Ána	2.—
Györek József	5.—
Horváth Orsa	10.—